

Kárpátaljai nyelvpedagógiai kiadványok
Transcarpathian language pedagogy publications
Закарпатські видання з мовної педагогіки

Kárpátaljai nyelvpedagógiai tanulmányok
absztraktgyűjteménye

Collection of abstracts of Transcarpathian language
pedagogy studies

Колекція анотацій статей з закарпатської мовної
педагогіки

II. kötet

Szerkesztők:

Huszi Ilona, Hladonik Gergely,

Nagy-Kolozsvári Enikő

ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ
ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ
II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

Кафедра філології
Filológia Tanszék

**Kárpátaljai nyelvpedagógiai tanulmányok
absztraktgyűjteménye**

**Collection of abstracts of Transcarpathian language pedagogy
studies**

**Колекція анотацій статей з закарпатської мовної
педагогіки**

II. kötet

Szerkesztők: Huszti Ilona, Hladonik Gergely, Nagy-Kolozsvári Enikő

Editors: Ilona Huszti, Gergely Hladonik, Enikő Nagy-Kolozsvári

Редактори: Ілона Густі, Гергей Гладоник, Еніке Надь-Коложвари

Berehove 2024

Цей том є другою частиною серії публікацій, присвячених закарпатській мовній педагогіці 21 століття. У першій частині серії було опубліковано вибрану бібліографію, з якої було відібрано 115 емпіричних досліджень англійською, угорською, німецькою та українською мовами, змістові резюме яких представлено в цьому томі.

Затверджено до використання у навчальному процесі на засіданні кафедри
філології ЗУІ ім. Ф.Ракоці II
(протокол №105 від 14. 08. 2024 року)

Розглянуто та рекомендовано Радою із забезпечення якості вищої освіти
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II
(протокол №22 від 26. 08. 2024 року)

Рекомендовано до видання у електронній формі (PDF)
рішенням Вченої ради Закарпатського угорського інституту імені Ференца
Ракоці II
(протокол №7 від 28. 08. 2024 року)

Підготовлено до видання у електронній формі (PDF) кафедрою філології
спільно з Видавничим відділом Закарпатського угорського інституту імені
Ференца Ракоці II

Розробники:

Ілона ГУСТІ – доктор філософії, доцент, доцент кафедри філології
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II
Гергель ГЛАДОНИК – магістр філології, викладач кафедри філології
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II
Еніке НАДЬ-КОЛОЖВАРИ – магістр філології, ст.викладач кафедри філології
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Рецензенти:

Адальберт БАРАНЬ – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри
філології Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II
Ілона ЛЕХНЕР – Доктор філософії, доцент, доцент кафедри філології
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Відповідальні за випуск:

Аніко БЕРЕГСАСІ – доктор габілітований у галузі гуманітарних наук, доцент,
завідувач та професор кафедри філології Закарпатського угорського інституту
імені Ференца Ракоці II

Олександр ДОБОШ – начальник Видавничого відділу ЗУІ ім. Ф.Ракоці II

За зміст посібника відповідальність несуть укладачі.

Видавництво: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
(адреса: пл. Кошута 6, м. Берегове, 90202. Електронна пошта:
foiskola@kmf.uz.ua)

© Ілона Густі, Гергель Гладоник, Еніке Надь-Коложварі 2024

© Кафедра філології ЗУІ ім. Ф.Ракоці II, 2024

Ez a kötet a második része annak a kiadványsorozatnak, amely a 21. századi kárpátaljai nyelvpedagógiával hivatott foglalkozni. A sorozat első részében válogatott bibliográfiát adtunk közre, amelynek tételei közül válogattuk ki azt a 115 empirikus kutatást bemutató angol, magyar, német és ukrán nyelvű tanulmányt, melynek tartalmi összefoglalóit a jelen kötetben közöljük.

Az oktatási folyamatban történő felhasználását jóváhagyta a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszéke
(2024. augusztus 14., 105. számú jegyzőkönyv).

Megjelentetésre javasolta a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Minőségbiztosítási Tanácsa
(2024. augusztus 26., 22. számú jegyzőkönyv).

Elektronikus formában (PDF fájlformátumban) történő kiadásra javasolta a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa
(2024. augusztus 28., 7. számú jegyzőkönyv).

Készült elektronikus formában (PDF) a Filológiai Tanszék és a Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Kiadói Osztályának együttműködésével II.

Szerkesztők:

HUSZTI Ilona, PhD, docens, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszékének docense

HLADONIK Gergely - a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszékének oktatója

NAGY-KOLOZSVÁRI Enikő – a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszékének adjunktusa

Szakmai lektorok:

Dr. Bárány Béla – PhD, docens, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszékének docense

Dr. Lechner Ilona – PhD, docens, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszékének docense

A kiadásért felelnek:

Dr. habil. BEREGSZÁSZI Anikó – PhD, docens, habilitált nyelvészdoktor, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszékének tanszékvezető professzora

DOBOS Sándor – a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Kiadói Részlegének vezetője

A segédlet tartalmáért kizárólag a jegyzet szerkesztői felelnek.

Kiadó: a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (cím: 90 202, Beregszász, Kossuth tér 6. E-mail: foiskola@kmf.uz.ua)

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ A MÁSODIK KÖTETHEZ	8
FOREWORD TO THE SECOND VOLUME	9
ПЕРЕДМОВА ДО ДРУГОГО ТОМУ	10
Magyar nyelvű tanulmányok	11
Angol nyelvű tanulmányok.....	31
Német nyelvű tanulmányok.....	64
Ukrán nyelvű tanulmányok.....	65

Зміст

ELŐSZÓ A MÁSODIK KÖTETHEZ	8
FOREWORD TO THE SECOND VOLUME	9
ПЕРЕДМОВА ДО ДРУГОГО ТОМУ	10
Статті угорською мовою	11
Статті англійською мовою	31
Статті німецькою мовою	65
Статті українською мовою	65

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ A MÁSODIK KÖTETHEZ	8
FOREWORD TO THE SECOND VOLUME	9
ПЕРЕДМОВА ДО ДРУГОГО ТОМУ	10
Magyar nyelvű tanulmányok	11
Angol nyelvű tanulmányok.....	31
Német nyelvű tanulmányok.....	64
Ukrán nyelvű tanulmányok.....	65

ELŐSZÓ A MÁSODIK KÖTETHEZ

Ez a kötet a második része annak a kiadványsorozatnak, amely a 21. századi kárpátaljai nyelvpedagógiával hivatott foglalkozni. A sorozat első részében válogatott bibliográfiát adtunk közre, amelynek tételei közül válogattuk ki azt a 102 empirikus kutatást bemutató angol, magyar, német és ukrán nyelvű tanulmányt, melynek tartalmi összefoglalóit a jelen kötetben közöljük.

A tanulmányokat a szerint csoportosítottuk, hogy milyen nyelven íródtak, így van angol, magyar, német és ukrán blokkunk is. Minden tartalmi összefoglaló előtt az adott tanulmány az APA 6. kiadása szabványának megfelelő bibliográfiai leírása olvasható, a szerzők szerinti ábécérendben. Az absztraktokat az adott tanulmány nyelvén adtuk meg, hogy az absztraktgyűjtemény felhasználói – elsősorban a kutatóikat végző nyelvszakos főiskolai/egyetemi hallgatók – a lehető legautentikusabb formában ismerkedhessen meg a már elvégzett kutatások eredményeivel.

Fő célunk az absztraktok közreadásával az, hogy a tartalmi összefoglalók segítségével a hallgatók megismerhessék a Kárpátalján elvégzett nyelvpedagógiai kutatásokat, egyszerűbben tájékozódjanak közöttük, könnyebben választhassák ki a munkájukhoz szükséges tanulmányokat, pontosabban tudjanak hivatkozni az egyes kutatásokra. Nem titkolt célunk mindezzel az is, hogy felkeltsük a hallgatókban az érdeklődést a nyelvpedagógia kutatása iránt és újabb vizsgálatok elvégzésére buzdítsuk őket.

Beregszász, 2024. augusztus 12.

A szerkesztők

FOREWORD TO THE SECOND VOLUME

This volume is the second part of the series of publications dedicated to 21st century Transcarpathian language pedagogy. In the first part of the series, a selected bibliography was published, from which 102 empirical research papers in English, Hungarian, German and Ukrainian were selected, the content summaries of which are presented in this volume.

The studies are grouped according to the language in which they were written, so there are English, Hungarian, German and Ukrainian blocks. Each summary is preceded by a bibliographic description of the study in accordance with the APA 6th edition standard, in alphabetical order by author. The abstracts are given in the language of the study in order to provide users of the abstract collection, especially language major college/university students conducting their own research in the field of language pedagogy, with the most authentic form of the results of the research already carried out.

Our main aim in publishing the abstracts is to help students to become acquainted with the language pedagogical research conducted in Transcarpathia, to find their way around more easily, to select the studies they need for their work more easily and to be able to refer to the individual research more accurately. Our aim is also to arouse students' interest in language pedagogy research and to encourage them to carry out further studies.

Berehove, 12 August 2024.

The Editors

ПЕРЕДМОВА ДО ДРУГОГО ТОМУ

Цей том є другою частиною серії публікацій, присвячених закарпатській мовній педагогіці 21 століття. У першій частині серії було опубліковано вибрану бібліографію, з якої було відібрано 102 емпіричних досліджень англійською, угорською, німецькою та українською мовами, змістові резюме яких представлено в цьому томі.

Статті згруповані відповідно до мови, якою вони були написані, тому є англійський, угорський, німецький та український блоки. Кожному резюме передують бібліографічний опис дослідження відповідно до стандарту APA 6-го видання в алфавітному порядку за авторами. Анотації подано мовою дослідження, щоб надати користувачам колекції анотацій, особливо студентам мовних спеціальностей інститутів/університетів, які проводять власні дослідження в галузі мовної педагогіки, найбільш автентичну форму представлення результатів уже проведених досліджень.

Наша головна мета у публікації анотацій – допомогти студентам ознайомитися з дослідженнями в галузі мовної педагогіки, що проводяться на Закарпатті, легше зорієнтуватися в них, простіше вибрати дослідження, які їм потрібні для своєї роботи, а також точніше посилатися на окремі дослідження чи статті. Наша мета також полягає в тому, щоб викликати у студентів інтерес до наукових пошуків у галузі мовної педагогіки та заохотити їх до подальших досліджень.

Берегове, 12 серпня 2024 року.

Редактори

Magyar nyelvű tanulmányok
Hungarian papers / Статті угорською мовою

1. Bárány, E., Fábián, M., Lechner, I., & Huszti, I. (2022). A 2020. évi tavaszi és őszi távoktatás a Rákóczi-főiskolán: Tapasztalatok, vélemények, tanulságok. In Z. Karmacsi, A. Márku, & E. Tóth-Orosz (Szerk.), *Mozaikok a magyar nyelvhasználatból: Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásaiból* (pp. 135–151). Törökbálint: Termini Egyesület.

A 2020-as évben kitört pandémia gyökeresen megváltoztatta a világot, elhozta az „új realitást” életünk számos területére. Természetesen az oktatás sem volt ez alól kivétel. Míg tavasszal a hirtelen jött online oktatásra való átállás feszültségeket okozott mind a tanárok, mind a diákok körében, addig a COVID-19 második hulláma miatt ősszel bevezetett karantén már nem érte meglepetésként az oktatás szereplőit, a tanárok készültek erre a „forgatókönyvre”, felvérteződtek a digitális oktatáshoz szükséges módszerekkel, technikákkal. Longitudinális kvalitatív kutatásunk első fázisának eredményeiről már több helyen beszámoltunk (Huszti–Bárány–Lechner–Fábián 2021; Huszti–Fábián–Lechner–Bárány 2021; Huszti–Fábián–Lechner–Bárány–Kacsur 2021). Kutatásunk második fázisában kvalitatív módszerekkel azt kívántuk vizsgálni, miben különbözött leginkább az oktatás a 2020-as év két karantén időszakában, hogyan kamatoztatták az oktatók a tavaszi távoktatás során szerzett tapasztalataikat az őszi digitális oktatásban, milyen módszereket alkalmaztak a diákok aktivizálására a szinkronórák alatt. Jelen tanulmányban kutatásunk második fázisát mutatjuk be, elemezzük és értelmezzük annak eredményeit, rámutatva a fontosabb pedagógiai implikációkra

2. Bárány E., Huszti I., & Fábián M. (2011). Második és idegen nyelv oktatása a beregszászi magyar iskolák 5. osztályában: a motiváció és a nyelvi készség összefüggése az oktatáspolitikai tényezőkkel. In K. Hires-László, Z. Karmacsi, & A. Márku (Szerk.), *Nyelvi mítoszok, ideológiák, nyelvpolitika és nyelvi emberi jogok Közép-Európában elméletben és gyakorlatban. A 16. Élőnyelvi Konferencia anyagai* (pp. 145–154).

A jelen tanulmány egy longitudinális vizsgálat második szakaszának eredményeit ismerteti, amelynek célja annak vizsgálata volt, hogy az oktatáspolitikai hogyan befolyásolja az ötödik osztályosok motivációját a második nyelv (ukrán) és egy idegen nyelv (angol) tanulására. Kutatásunk másik fókuszában az oktatáspolitikai hatása állt. Az eredmények azt mutatták, hogy a tanulók mindkét nyelvből gyengén teljesítettek a teljesítménytesztek egyes részein. A két nyelv közötti fő különbségeket a nyelvtani ismeretekben (az ukrán javára - ezt az ukrán nyelvtanításban uralkodó nyelvtani-fordítási módszerrel magyarázzuk) és a szókincsben (szintén az ukrán javára) találtuk, bár az angol íráskészségben a tanulók jobb eredményeket értek el. Az oktatáspolitikai nyilvánvaló hatása a tanulók ukrán nyelv tanulása iránti motivációjában mutatkozott meg, mivel ők maguk is elismerték, hogy tanulniuk kell a nyelvet, mivel emelt szintű érettségi vizsgát szeretnének tenni ebből a tantárgyból.

3. Bátyi, S. (2009). Az idegen nyelvekkel és oktatásukkal kapcsolatos sztereotípiák és attitűdök Kárpátalján a 21. század elején. In A. Borbély, I. Vančóné Kremmer, & H. Hattyár (Eds.), *Nyelvideológiák, attitűdök és sztereotípiák. 15. Élőnyelvi Konferencia anyagai, Párkány, 2008. szeptember 4-6.* (pp. 447–454). Budapest: Tinta Könyvkiadó.

Az idegen nyelvek tanulása kisebbségi körülmények között nagyon fontos a felemelkedés szempontjából. Az attitűdöknek és sztereotípiáknak fontos szerepük van, mert befolyásolhatják az idegennyelv-elsajátítás sikerességét. A kárpátaljai magyar iskolákban 394 szülő körében végzett kutatásból kiderül, hogy sem az állam szovjet rendszerből örökölt idegen nyelvekkel kapcsolatos attitűdjei, sem a szülők érzéketlensége nem javítja a kárpátaljai magyar diákok idegen nyelvekkel kapcsolatos pozitív attitűdjeit, és sem az állam, sem a szülők nem helyeslik az idegen nyelvek elsajátításának motivációját. Pedig köztudott, hogy az attitűdöknek, sztereotípiáknak és a motivációnak meghatározó szerepe van a nyelvtanulásban.

4. Bátyi, S., & Airi, K. (2022). A második nyelv hatásai az anyanyelvre eltérő nyelvtanulási kontextusokban. *Anyanyelv-Pedagógia*, 15(1), 24–40. <http://doi.org/10.21030/anyp.2022.1.2>

A tanulmány azt a kérdést vizsgálja, hogy milyen hatással vannak az anyanyelvre a különböző nyelvtanulási kontextusok. A vizsgálat a tanulmányaikat Magyarországon megkezdő orosz ajkú hallgatók beszélt és írott nyelvi produkciójára terjed ki, és az eredményeiket oroszországi angol szakos és egynyelvű társaikkal veti össze. A kutatás eszközei a nyelvhasználati és a nyelvjártassági kérdőív, a szemantikus és a betűfluencia-tesztek, a képregénymesélés és az írott produktum létrehozása. A vizsgálat longitudinális: a résztvevők nyelvi teljesítményét a tanulmányok megkezdésekor és négy hónap elteltével méri. Az eredmények megmutatják, hogy a nem anyanyelvi nyelvtanulási környezet hogyan hat az anyanyelvre, ez a szókincs gazdagság csökkenésében és a szünetek százalékos arányának a növekedésében mutatkozik meg.

5. Fábrián, M. (2009). Nyelvtanuláshoz fűződő attitűdök a beregszászi magyar gimnazisták körében. In Z. Karmacsi, & A. Márku (Szerk.), *Nyelv, identitás és anyanyelvi nevelés a XXI. században* (pp. 34–39). Ungvár: PoliPrint.

A Kárpátaljának nevezett területen élő magyarok nyelvi környezetét közel száz éve politikai döntések határozzák meg. A kisebbségben élőknek a szabadon választott nyelvek mellett az államnyelvet is meg kell tanulniuk, amely az elmúlt évszázad során többször változott. Jelen kutatás a 10-11 éves magyar iskolások viszonyulásával foglalkozik általában a nyelvtanuláshoz és a két tanult nyelvhez: az ukránhoz mint állami vagy második nyelvhez és az angolhoz mint idegen nyelvhez. A kutatás célja, hogy feltárja a tanulókat a két vizsgált nyelv tanulásában befolyásoló motivációs tényezőket, valamint a nyelvek tanításában alkalmazott különböző módszereket és azok hatását a nyelvtanulásra. Emellett kísérletet tettünk arra is, hogy kiderítsük, melyik nyelvet hajlandóbbak használni a tanulók.

6. Fábrián, M., Huszti, I., & Bárányné Komári, E. (2010). Fifth graders' receptive skills in English and Ukrainian. *Acta Beregsasiensis*, 9(2), 153–162.

This article deals with the receptive skills in English and Ukrainian of Hungarian fifth-graders in Berehove. It presents partial results of the second phase of a long-term research project. The aim of the study detailed here was to gain insights into the receptive skills of fifth-graders in English and Ukrainian, to compare the results with those of the first phase and to identify differences. The analyses show that there has been progress and improvement in the skills tested, although the Ukrainian speaking comprehension results are better than the English ones. It can be concluded that the development of reading skills in neither language is given sufficient attention.

7. Fábíán M., Huszti I., & Lizák K. (2005). Az angol nyelv oktatásának helyzete Kárpátalja magyar tannyelvű iskoláiban. *Közoktatás*, 12(1), 4–8.

A XXI. század gyorsan lüktető világban elengedhetetlenül szükség van egy vagy több idegen nyelvnek az ismeretére. Ukrajnában a szovjet éra idején is folyt idegennyelv-oktatás (pl. angol, német, francia, spanyol stb), bár nem a kommunikatív módszeren volt a fő hangsúly, ezért az elért eredmények is merőben eltérőek voltak. A Szovjetunió összeomlása után az országban a helyzet rohamosan változott. Ennek eredményeként Ukrajnában jól megfigyelhető az az irányzat, miszerint egyre többen tanulnak idegen nyelveketm köztük az angolt.

8. Fábíán, M., Lechner, I., Bárány, E., & Huszti, I. (2011). Teaching English to young learners through stories: Implementing story-based language teaching methodology in pre-service teacher training. *Acta Beregsasiensis*, 10(1), 157–164.

The advantages of story-based foreign language teaching have long been recognised and acknowledged in language pedagogy (see Ellis & Brewster, 1991). Nevertheless, this method of language teaching is not widespread in Transcarpathian Hungarian schools. Therefore, we considered it important to familiarise our English and Ukrainian students with the methodological basis of this procedure. We analysed the research diaries of 25 participating students. The results show that story-based teaching has a positive impact on students' speech comprehension and vocabulary development. And as a pedagogical implication of our research, we emphasize that we hope to include story-based language teaching as a language pedagogical procedure in the compulsory

subjects of teacher training in the subject Methodology of teaching English at the Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

9. Hnatik K. (2019). A magyar mint idegen nyelv tanulásának lehetséges buktatói nyelvtanulói szemmel. In E. Berghauer-Olasz, I. Gavriljuk, É. Hutterer, & K. Pallay (Szerk.), *A köz- és felsőoktatás előtt álló kihívások a XXI. században Kelet-Közép-Európában az oktatási reformok tükrében. Tanulmánykötet* (pp. 111–118). Ungvár: „RIK-U” Kft.

Az idegennyelv-tanulás fontos részét képezi az emberek életének boldogulási és egyéb szempontból. A tanulás során sikerek és kudarcok egyaránt érik a nyelvtanulót. A különböző nehézségek nagymértékben befolyásolhatják a nyelvtanulás menetét, eredményességét. Jelen kutatás arra irányult, hogy megvizsgálja, milyen lehetséges problémákkal kell szembesülniük az ukrán ajkú nyelvtanulóknak a magyar mint idegen nyelv tanulása folyamán. Az ukrán ajkú nyelvtanulókkal végzett kérdőíves felmérés kapcsán kiderült, hogy számukra leginkább a nyelvtani jelenségek és a helyes kiejtés elsajátítása okozza a legtöbb nehézséget. A kapott eredmények arra engednek következtetni, hogy a nehézségek egy része az anyanyelvi transzferhatásoknak köszönhető. Ezeknek a jelenségeknek a részletesebb feltárásához további kutatások szükségesek. A vizsgálat eredményei hozzájárulhatnak a magyar mint idegen nyelv tanulásának eredményesebbé tételéhez Kárpátalján.

10. Huszti, I. (2002). Nehéz a dolga a gyakoronoknak? *Közoktatás*, 9(1), 15–16.

A Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola (KMTF) új felsőoktatási intézmény Kárpátalján, mindössze öt éves. Három területen folyik a tanárképzés: angol-, történelem – és földrajztanárok kerülnek ki az iskola falai közül. Mivel az intézmény pedagógiai jellegű, a képzési folyamatban fontos szerepet töltenek be a hallgatók szakmai gyakorlata, ami hat féléven át tart és két részre oszlik. A negyedik félévtől a hetedikig a hallgatók csoportos tanítási gyakorlaton vesznek részt, ami főként megfigyeléseken alapszik, míg nyolcadik és kilencedik félévben egyéni tanítási gyakorlatra kerül sor, amikor a diákok saját maguk tanítanak, segítségül hívva mindazt a tudást, amit addig

megfigyeléseik és tapasztalataik alapján, illetve főiskolai módszertani órák során szerez

11. Huszti, I. (2009). Beregszászi magyar tannyelvű iskolába járó ötödikesek identitástudata és a nyelvtanulás közötti összefüggések. In Z. Karmacsi, & A. Márku (Szerk.), *Nyelv, identitás és anyanyelvi nevelés a XXI. században* (pp. 54–63). Ungvár: PoliPrint.

Egy folyamatban lévő vizsgálat részeredményeit szeretném bemutatni rávilágítva arra, hogyan befolyásolja a beregszászi magyar iskolákban tanuló gyerekek identitását az a tudat, sőt, időnként kényszer, hogy kötelező megtanulni és tudni az államnyelvet (az ukránt). A hatályos törvények értelmében ugyanis Ukrajnában csak azok jelentkezhetnek felsőoktatási intézménybe, akik emelt szintű érettségi vizsgát tettek ukrán nyelvből, és legalább elégséges eredményt értek el

12. Huszti, I. (2014). A tanulók általi hangos olvasás használata az angolórán: A hangos olvasás mikro- és makroszintjének vizsgálata. *Közoktatás*, 19(1–2), 20–24.

A kárpátaljai magyar iskolákban elterjedt gyakorlat, hogy angoltanárok hangosan olvastatják a tanulókat az angolórákon (Huszti, 2002, 2003a, 2003b). Néhány kutató (Helgesen és Gakuin, 1993) a hagyományos értelemben használt hangos olvasási technika ellen lép fel, hangsúlyozva, hogy lelassítja az olvasási folyamatot, és az olvasók általában nem képesek a jelentésalkotásra koncentrálni, amikor hangosan olvasnak. Ezeket a kijelentéseket azonban semmilyen kutatási eredmény nem támasztja alá. Ha ilyen ellenvetések léteznek a hangos olvasás osztálytermi használatával kapcsolatban, miért is alkalmazzák mégis a tanárok, mindenféle helytelenítés és figyelmeztetés ellenére? Kutatásunk fő célja ebből kifolyólag az, hogy kielégítő választ kaphassunk a fenti kérdésekre, illetve bizonyítékot gyűjtsünk, melyek alátámasztják vagy megcáfolják a hangos olvasással kapcsolatos szakirodalmi feltételezéseket.

13. Huszti, I. (2017). A tanárok nyelvtudásszintjének szerepe az angoloktatásban a kárpátaljai magyar iskolákban. In A. Márku, & E. Tóth (Eds.), *Többszervezés, regionalitás, nyelvoktatás (Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásaiból III.)* (pp. 189–202). Ungvár: „RIK-U”.

A tanulmány azt vizsgálja a kárpátaljai gyakorló angoltanárok körében gyűjtött vélemények alapján, van-e összefüggés a tanárok angol nyelvtudása és tanítási képességük között a kárpátaljai magyar kontextusban. Az eredmények azt mutatják, hogy minél magasabb a tanár angol nyelvtudásszintje, annál sikeresebben tudja a nyelvet tanítani. További kutatásokra van szükség a tanárok valós nyelvtudásszintjének a megállapítására.

14. Huszti, I. (2017). Hogyan hat a kárpátaljai magyar iskolák angoltanárainak nyelvtudásszintje a nyelvtanítás folyamatára? *Közoktatás*, 22(4), 16–17.

A kárpátaljai idegennyelv-tanítási kontextus igyekszik mindenben lépést tartani a világtendenciákkal. Jelenleg ez leginkább abban nyilvánul meg, hogy szűkebb pátriánkban is egyre több nyelvvizsgaközpont nyílik, ahol mindazok, akiknek hivatalosan igazolniuk kell nyelvtudásszintjüket egy adott nyelvből, nemzetközileg elismert nyelvvizsgát tehetnek Ungváron, Munkácson és Beregszászban. Természetesen minden vizsgázó sikeres nyelvvizsgát szeretne tenni, ehhez viszont arra is szükség van, hogy az őket felkészítő tanároknak megfelelő nyelvtudásszintjük legyen és fel tudják készíteni tanítványaikat az eredményes nyelvvizsgára. Azonban Kárpátalján ezzel a kérdéskörrel még senki nem foglalkozott behatóbban, éppen ezért tűztük ki célul a téma részletesebb vizsgálatát egy empirikus kutatás keretein belül.

15. Huszti, I. (2018). Oly nehéz tanárrá lenni! A mentorok szerepe a tanárrá válás folyamatának kezdetén. In Z. Karmacsi, & R. Máté (Szerk.), *Nyelvek és nyelvváltozatok térben és időben: Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásaiból IV* (pp. 139–155). Ungvár: „RIK-U”.

Tanulmányunkban egy kérdőíves felmérésről számolunk be, melynek során azt vizsgáltuk, milyen szerepük van az iskolai gyakorlatvezető szaktanároknak – mentoroknak – a gyakorlatukat éppen csak elkezdő főiskolai hallgatók –

mentoráltaknak – tanárrá válás folyamatának kezdetén. Két célcsoportot vontunk be a kutatásunkba, egy 45 főből álló gyakornoki csoportot, melyben főiskolai hallgatókat kérdeztünk a témával kapcsolatban; a másik csoport 14 iskolai szaktanárból állt, akik egyben mentorként is szerepeltek a iskolákban, ahol a hallgatók a gyakorlatukat teljesítették. A kérdőívek adatainak elemzése során kiderült, hogyan látják a gyakornokok az iskolai szaktanár-mentorok szerepét a saját tanárrá válási folyamatukban. A legfontosabb eredmény azt igazolja, hogy a mentorok a fejlődésmodellt alkalmazzák leginkább, vagyis hangsúlyozzák a lényeges kérdéseket, rámutatnak a hiányosságokra, de többnyire engedik és támogatják a gyakornokok önálló kezdeményezéseit a tanítás folyamán.

16. Huszti, I. (2020). Az ukrajnai idegen nyelvi tanterv. *Modern Nyelvoktatás*, 26(1-2), 101–121

Az ukrajnai közoktatás állami iskoláiban négy idegen nyelvet tanítanak: az angolt, a németet, a franciát és a spanyolt. Választott tantárgyként ezekből a nyelvekből külső független érettségi vizsgát is tehetnek a végzősök. A tanítás általános idegen nyelvi oktatás, illetve szakosított oktatás keretein belül folyik. A szakosított vagy elmélyített oktatás során lényegesen magasabbak a heti idegen nyelvi óraszámok az iskolában. Az óraszámokon kívül a tanítás tartalma is eltérő, ezért fordulhat elő az, hogy a két kontextus különböző tantervet használ. Azon iskolák száma, ahol nem elmélyített tanterv szerint, azaz ahol nem emelt óraszámokban oktatják az idegen nyelveket, sokkal nagyobb Ukrajnában, ezért mi is az ilyen iskolák számára készült tanterveket választjuk kutatásunk tárgyául. A tanulmány dokumentumelemzés eredményeit mutatja be, melyet azzal a céllal adunk közre, hogy ismertessük az Ukrajnában jelenleg használatban lévő idegen nyelvi tantervet, illetve rövid történelmi áttekintés keretén belül felvázoljuk, hogy a dokumentált alapokat tekintve honnan indult és hová ért az idegennyelv-oktatás. A Szovjetunió 1991-es felbomlása után Ukrajnában a korábban használt tantervek voltak hatályosak. Új idegen nyelvi tantervre, mely már a kommunikatív nyelvoktatásra alapozott, egészen 1998-ig kellett várni. A következő tantervet 2001-ben adta ki Ukrajna Oktatási és Tudományos minisztériuma, melyben a Közös európai referenciakeret (CEFR 2001) előírásai szerint világosan meghatározták a tanulók számára elérni kívánt célokat, nyelvi szinteket. Majd a 2003/2004-es tanévtől az idegen

nyelvek tanulását már az elemi iskola 2. osztályától (7 éves kortól) kezdve kötelezték. Ennek eredményeként 2005-ben újabb tanterv látott napvilágot, melyet azóta évente felülvizsgálunk, kibővítenek, a változásokat pedig a minisztérium hivatalos honlapján teszik közzé. Elméleti kutatásunk során célul tűztük ki, hogy a tantervi változások időbeli áttekintését az olvasók elé tárjuk, és egyben rávilágítsunk a változások szükségességére, illetve elemezzük azokat minőségileg. Emellett bemutatjuk, hogy a megváltozott tanterv milyen következményekkel járhat a tanulók nyelvi tudásszintjét, illetve az idegennyelv- tanárok tanítási szokásait illetően, továbbá azt, hogy milyen lehet a tantervi előírások hatása az idegennyelv-tanítási folyamatokra.

17. Huszti, I. (2020). Megfigyelési feladatok használata az angoltanárképzésben. *LIMES*, 7(2), 237–247.

Jelen cikk fő célkitűzései közé tartozik Az angol nyelv oktatásának módszertana című főiskolai alaptantárgy rövid ismertetése az angol tanárképzési programon belül a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán (Kárpátalja, Ukrajna); azon mikrotanítási foglalkozások részletes leírása, amelyeket az angol szakos diákoknak le kell vezetniük a kötelező tanítási gyakorlat megkezdése előtt; hagyományos és innovatív megfigyelési feladatok bemutatása, amelyek az angol tanárképzési programokban a mikrotanítás során felhasználhatók, hogy a diákokban tudatosítsák a tanári szakma döntő kérdéseit; tájékoztatás annak a felmérésnek az eredményeiről, amelyet angol szakos főiskolai hallgatók körében végeztünk, és amely a Douglasféle (2018) innovatív megfigyelési feladatok előnyeire összpontosított. Végül a tanulmány néhány hasznos pedagógiai következtetést von le az angol tanárképzéssel kapcsolatban.

18. Huszti, I., & Fábián, M. (2014). Az ukrán és angol nyelv tanításának összehasonlító elemzése beregszászi magyar iskolákban végzett kutatások alapján. In E. Bárány, & I. Csernieskó (Eds.), *Українсько-угорські міжмовні контакти: минуле і сучасність. Матеріали міжнародної наукової конференції* (pp. 109–119). Ungvár: Видавництво В. Падяка.

A tanulmány a beregszászi magyar iskolákban folyó ukrán- és angoltanítás összehasonlításával foglalkozik. a jellemzést különböző, eddig elvégzett

kutatások eredményei alapján készítettük el, melyek arra engednek következtetni, hogy a vizsgált tanulók nyelvtudása egyik nyelvből sem kielégítő. Kiemelendő a pedagógusok felelőssége és szerepe a tanulók nyelvtanulásának, illetve identitásuk kialakulásának folyamatában.

19. Huszti, I., Fábíán, M., Bárány, E., & Lechner, I. (2024). A Rákóczi-főiskola hallgatóinak attitűdje a (nyelv)tanuláshoz a távoktatás során. In E. Berghauer-Olasz, É. Csopák, I. Greba, & K. Lizák (Eds.), *Challenges and effects of crisis situations on education. Book of abstracts of the International Academic Conference in Berehove, 30–31 March, 2023* (pp. 274–275). Berehove: Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

Tanulási környezetünk meghatározó szerepet játszik a tanulás folyamatában. A 2020-as év jelentős mértékben megváltoztatta tanulási környezetünket és szokásainkat, az online térbe szorítva tanárt és diákot egyaránt. A távoktatásnak ez az új, 21. századi formája bizonyos mértékben jelen volt már ugyan az életünkben, széles körű elterjedése azonban a Covid-19 okozta világjárvány időszakához köthető. 2020 márciusa mérföldkő volt életünkben: a távoktatás online formája a mindennapjaink részévé vált, és a kiváltó okkal együtt bizonyos szinten továbbra is velünk is marad. Kutatásunkban arra kerestük a választ, hogyan alkalmazkodtak az oktatási folyamat résztvevői az új tanulási környezethez és hogyan élték meg a diákok és a tanárok ezt az időszakot, illetve, milyen változásokat hoztak az online tér és a tudomány új vívmányai az életünkbe, hogyan hatott mindez a tanítási-tanulási folyamatra. Vizsgálatunk kiter a motiváció, a stressz, a tanulással eltöltött idő, az eredményesség és a digitális készségek kérdéseire, illetve foglalkozik az online nyelvtanulásban tapasztalt nehézségekkel.

20. Huszti, I., Fábíán, M., Lechner, I., & Bárány, E. (2021). A távoktatás tapasztalatai egy kérdőíves felmérés tükrében. *LIMES*, 8, 201–218.
- A 2020-as év kivéte- les évnek mondható, hiszen a Covid-19 az egész világon el- terjedt. Az új valóság az oktatási szférát is teljesen megváltoztatta. A hónapokig tartó ukrainai karantén alatt 2020 tavaszán az oktatási intézményeket be kellett zárni, és minden alap-, közép- és felsőoktatási intézménynek át kellett állnia a jelenléti oktatásról a távoktatásra. Annak érdekében, hogy jobban megértsük a végbemenő folyamatokat, és értékes

rekordgyorsasággal kellett elsajátítanunk a különböző applikációk használatát. Mindennapi nyelvhasználatunk részévé váltak az olyan kifejezések, mint a Google Classroom, Meet, Zoom stb. Elérkezettnek tűnik az idő, hogy levonjuk a tanulságokat az elmúlt időszak tapasztalatai alapján

23. Huszti, I., Nagy-Kolozsvári, E., & Fábíán, M. (2024). Technológia használata a kisgyermekkorban angoltanításban Kárpátalján. In E. Berghauer-Olasz, É. Csopák, I. Greba, & K. Lizák (Eds.), *Challenges and effects of crisis situations on education. Book of abstracts of the International Academic Conference in Berehove, 30–31 March, 2023* (pp. 316–317). Berehove: Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

Az idegennyelv-oktatásban a technológia felhasználható a szókinccs, nyelvtan hatékonyabb oktatására és a nyelvi készségek fejlesztésére. A játékkalkulációk bevezetése az oktatásba mind a tanárok, mind a tanulók lehetőségeit kiterjesztette, élvezetesebbé és vonzóbbá téve az oktatási folyamatot, és így továbbfejlesztette a nyelvoktatást segítő technológiát. A háború idején, amelyben jelenleg Ukrajna él, az online oktatójátékok különleges eszközt jelenthetnek a tanulás támogatására. Kutatásunkat egy különösen bonyolult időszakban végeztük, amikor a Covid-19 lecsillapodása után háború kezdődött az országban, és számos tanórát töröltek. Kvantitatív kutatási paradigmát alkalmaztunk fő kutatási kérdésünk megválaszolására: hogyan segíti a technológia a kárpátaljai kisgyermekkorban nyelvtanulást? Kérdőív készült, a vizsgálatban összesen 167 tanuló vett részt Kárpátaljáról. Eredményeink szerint a válaszadók több mint fele napi 1-2 órát tölt otthon különböző játékokkal, 72%-uk pedig rendszeresen játszik angolul. A tanulók több mint harmada (35%) gondolja úgy, hogy az egyik legjobb dolog a digitális játékokban, hogy örömet szereznek számukra. Ennek eredményeként az angol nyelvtanároknak most nagyobb hangsúlyt kell fektetniük arra, hogy a gyerekeket megismertessék a hasznos, életkoruknak megfelelő digitális játékokkal és alkalmazásokkal, amelyek a formális oktatás mellett a nyelvi készségeket is fejleszthetik technológiai alapú módszerek segítségével.

24. Jacenta, K. (2011). A tankönyv szerepe az idegen nyelv oktatásában. Az 5., illetve a 6. osztály számára írt ukrain angoltankönyvek

szakmódszertani elemzése Matthews (1985) szempontjai alapján. *Acta Academiae Beregsasiensis*, 10(2), 57–69.

A tanulmány a nyelvkönyv szerepét kívánja feltárni az idegen nyelv oktatásában. Külön kitér az 5., illetve 6. osztály tanulói számára íródott angoltankönyvek elemzésére is, melyek egy szerzőtől, Oksana Karpiuktól származnak. Célja: bemutatni az egy sorozathoz tartozó könyvek formai és tartalmi jellemzőit, nyelvpedagógiai elemzését Matthews (1985) szemlélete alapján.

25. Kacsur, A. (2020). Iskolaválasztási motivációk Kárpátalján: Esettanulmány egy beregszászi magyar iskola alapján. *LIMES*, 7(1), 185–200.

Az ukrán oktatási tárca 2007-ben kiadott 1171. számú rendeletének értelmében a sikeres ukrán nyelv és irodalom érettségi minden felsőoktatási szakirány esetében a bejutás feltétele. Az iskolai tannyelv-választás így rendkívül fontos kérdéssé vált a kárpátaljai magyarság számára, hiszen a magyar nyelvű oktatás opciójának elvételével az identitásunk is veszélybe kerül. Ezért meghatározó szerepe van annak, milyen tannyelvű iskolát választ a szülő gyermekének. Kutatásunk során olyan magyar és ukrán nemzetiségű szülőkkel készítettünk interjút, akik a kezdeti ukrán tannyelvű iskola után különböző megfontolások alapján átírták gyermekeiket Kárpátalja egyik legnépszerűbb magyar iskolájába. Azok a magyar anyanyelvű szülők, akiknek a gyermeke először ukrán tannyelvű iskolába járt, kiemelték, mennyivel könnyebb a gyerekeknek anyanyelvükön elsajátítani a tananyagot. A megkérdezett szülők mindegyikének válaszaik között szerepelt mint jövőbeli terv, a gyerekek magyarországi továbbtanulásának lehetősége.

26. Márku, A. (2020). A magyart mint idegen nyelvet oktató tanárok véleménye a MID-oktatásról Kárpátalján. *LIMES*, 7(2), 171–181.

Egy 2018-as empirikus kutatás keretében a magyart mint idegen nyelvet oktató tanárokat kérdeztem a MID-oktatás helyzetéről Kárpátalján. Céлом az volt, hogy egy általános helyzetkép leírásán túl a gyakorló pedagógusok véleményét is feltárjam a magyar mint (második) idegen nyelv oktatásának körülményeiről, problémáiról, hiányosságokról, a tanterv(ek)

alkalmazhatóságáról, taneszközökről és esetleges jó gyakorlatokról, amelyek segítik, vagy gátolják a hatékony magyar mint idegen nyelv oktatást a kárpátaljai iskolákban. Kulcsszavak: Kárpátalja, MIDoktatás, tanterv, pedagógusoka

27. Máté, R. (2016). A kárpátaljai tizenévesek idegen nyelvi repertoárjának fejlesztési módjai. *Közoktatás*, 20(1), 13–15.

Egy, új számunkra eddig ismeretlen nyelv elsajátítása kihívásokkal, néha sokévi kemény munkával jár. Ha valaki vállalkozik erre az egyszerűnek semmiképp sem mondható feladatra, az megtapasztalhatja, a nyelvtanulással nemcsak elménket élesítjük, de emberként is többek lehetünk általa. Emiat egy nyelvtanár feladata több szempontból is hálásnak bizonyul, hisz az általa átadott tudás sokféleképp hasznosítható. Ám a nyelvtanulás – s a nyelvtanítás – során számos akadályba ütközünk.

28. Máté, R. (2017). Angol és ukrán nyelvi felmérések tapasztalatai Kárpátalja magyar tannyelvű általános iskoláiban. *Közoktatás*, 22(4), 14–15.

A nyelvtudás ma már elengedhetetlen feltétele az életben való boldogulásnak. Kisebbségi helyzetben a nyelvtudás fokozott jelentőséggel bír, hisz anyanyelvünk és a ma már kötelező idegen nyelv(ek) mellett az államnyelvet szintén ismernünk kell. Amikor egy iskolás gyerek ismerkedni kezd az idegen nyelvekkel, az első találkozások nem mindig zökkenőmentesek. Ha kívülállóként, laikusként tekintünk a vidékünk magyar tannyelvű iskoláiban tanuló diákok nyelvismeretére, esetenként arra a következtetésre juthatunk, hogy a gyerekek valamilyen úton-módon egyszerűbben s eredményesebben sajátítják el az angol nyelvet, mint az ukránt. Az alábbiakban vázolt felmérés legfőbb célja az volt, hogy a 9. osztályos tanulók nyelvtudására vonatkozó empirikus adatokra alapozva nyújtsunk betekintést a kárpátaljai magyar tannyelvű általános iskolákban folyó nyelvoktatásba. A felmérés nyomán nem csupán számszerűsíthető adatokat kívántunk a nyilvánosság elé tárni, de vizsgálni szerettük volna a gyerekek nyelvtudásáról a közvéleményben kialakult kép igazságtartalmát is. Régióinkban máig elterjedt vélekedés, hogy míg ukránul nem beszélnek jól a fiatalok, az angollal jobb a helyzet. Ugyanakkor a kétezres évek végén egy kárpátaljai kutatók által végzett

felmérés már rámutatott arra, hogy ez az állítás nem feltétlenül tükrözi a valóságot (vö. Huszti–Fábián–Bárány 2009)

29. Máté, R. (2017). Tizenegyedik osztályos tanulók idegennyelv-tudásának vizsgálata (kárpataljai magyar tannyelvű középiskolák példája alapján). In A. Márku, & E. Tóth (Eds.), *Többynyelvűség, regionalitás, nyelvoktatás (Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásaiból III.)* (pp. 203–212). Ungvár: „RIK-U”.

A 11. osztályt sokan csak „problémás korosztályként” emlegetik, hisz ez az az év, amely a legtöbb nehézséget és kihívást tartogatja a tanulók számára. Ám bármilyen hivatást is válasszanak a jövőben, az idegen nyelvek ismeretének fontossága megkérdőjelezhetetlen. A kárpataljai magyar tannyelvű iskolák idegennyelv-oktatása számos problémát hordoz magában, az alacsony óraszámától kezdve a magas csoportlétszámon át a tankönyvhiányig. Jelen kutatás célja, hogy ezt a problematikát közelebbről bemutattva vizsgálja, hogy a kárpataljai magyar tannyelvű iskolák 11. osztályos tanulóit milyen szintű idegennyelv-tudással rendelkeznek. Különböző feladattípusokon keresztül kívánjuk bemutatni, melyek a tanulók nyelvtudásának erősségei és gyenge pontjai s a tanulmány végén megfogalmazzuk, hogyan lehetne orvosolni a felmerülő problémákat.

30. Nagy, E. (2009). A nyelvtanulók kommunikatív kompetenciájának fejlesztése rövid történeteken keresztül. *Közoktatás, 16*(1–2), 13–17

Jelen írás témája egy hosszú távú kutatás része, amely az autentikus történetek szerepét vizsgálja az idegennyelv-tanításában. A témaválasztás oka a kárpataljai magyar iskolák alsó tagozatos diákjainak angol tankönyvvel való szegényes ellátottsága volt. E probléma enyhítésének céljából merült fel az ötlet, hogy a napjaink szakirodalmában is egyre népszerűbb (Hughes, 2006, 2001; Újlakyné Szűcs, 2006; King, 2003; Slattery és Willis, 2001; Brown, 1998; Collie és Slater, 1993; Ellis és Brewster, 1991 stb.) történet-alapú tananyag-kiegészítő “csomagok” kerüljenek összeállításra. A kutatás 2006-ban kezdődött, mikor is a rövid történetek szerepe került vizsgálatra az angol nyelv oktatásában. Első lépésben részletes szakirodalmi áttekintés készült a témával kapcsolatosan. Később, a kutatás második fázisában egy kiválasztott történet került feldolgozásra. Ennek során a négy nyelvi készség fejlesztésére

irányuló feladatok kerültek kidolgozásra és kipróbálásra egy kárpátaljai magyar iskolában a történet-alapú oktatás hatékonyságának mérése céljából

31. Nagy, E. (2011). Kárpátaljai magyar tanulók tanár- és tanulóképe egy metaforakutatás tükrében. *Acta Academiae Beregsasiensis*, 10(2), 79–87.

Napjaink pedagógiájának egyik legújabb eszköze a metaforakutatás, melyet leggyakrabban a diákok nézeteinek feltárására használják. Jelen tanulmány egy ilyen kutatást mutat be, melynek célja, hogy feltárja két kárpátaljai magyar tannyelvű iskola egy-egy osztályának tanár- és tanulóképet. Előzetes hipotézisem szerint a jobb tanulmányi eredményeket felmutató iskolában jobb nézetekkel rendelkeznek a tanulók. Írásomban erre a feltevésre adok választ.

32. Nagy, E. (2015). Autentikus mesék, történetek használata az angol nyelvi órákon kárpátaljai magyar iskolákban. *Acta Academiae Beregsasiensis*, 15(1), 285–294.

Jelen tanulmány az angol gyermekirodalom alkalmazásával foglalkozik a kárpátaljai magyar iskolák idegennyelv-óráin. Az autentikus gyermekirodalom általános iskolai tankönyvek kiegészítő anyagaként való alkalmazása nemcsak színesebbé, de hatékonyabbá is teheti az angolórákat. A kutatás célja egy kérdő- íves felmérés volt arra nézve, hogy milyen gyakran és hogyan használják irodalmi műveket a kárpátaljai angoltanárok. Az eredmények tükrében, amennyiben sikerül ismertebbé és népszerűbbé tenni a módszert, használata nemcsak az angol nyelv oktatásában, de a teljes tanítási-tanulási folyamatban érezhetővé válhat

33. Nagy-Kolozsvári, E. (2018). Interkulturális kompetenciák fejlesztése idegen nyelvű gyermekirodalom segítségével. In E. Nagy-Kolozsvári & Sz. Kovács (Szerk.), *Multikulturalizmus és diverzitás a 21. században: absztraktkötet. Nemzetközi tudományos konferencia előadásainak absztraktjai Beregszász, 2018. március 27–28.* (p. 277). Ungvár: „RIK-U” Kft. https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2018/11/Multicultural_Diversity_Book-of-Abstracts_23-10-2018.pdf

Jelen tanulmány az angol gyermekirodalom alkalmazásával foglalkozik a kárpátaljai magyar iskolák idegennyelv-óráin. Az autentikus gyermekirodalom

általános iskolai tankönyvek kiegészítő anyagaként való alkalmazása nemcsak színesebbé, de hatékonyabbá is teheti az angolórákat. A kutatás célja egy kérdőív felmérés volt arra nézve, hogy milyen gyakran és hogyan használnak irodalmi műveket a kárpátaljai angoltanárok. Az eredmények tükrében, amennyiben sikerül ismertebbé és népszerűbbé tenni a módszert, hatása nemcsak az angol nyelv oktatásában, de a teljes tanítási-tanulási folyamatban érezhetővé válhat.

Az angol gyermekirodalom tanórai felhasználhatóságának, szerepének és hatásának vizsgálata széles körben elterjedt, számos kutatás foglalkozik az adott témával (Bland és Lütge 2013; Ghosn 2013; Ellis és Brewster 2013; Heathfield 2014). A gyermekirodalom oktatásban való alkalmazásának előnyei többszörösen bizonyítottak: növelik a motivációt, csökkentik a szorongást, fejlesztik a nyelvtanulási, kulturális, interkulturális, kommunikatív kompetenciákat, segítségükkel tanulóink nyitottabbá, érdeklődőbbé válnak, stb. Ennek ellenére – ismereteink szerint – Kárpátalján eddig még nem végeztek kutatást a gyermekirodalom nyelvoktatásban való alkalmazhatóságának és szerepének vizsgálatával kapcsolatban. Ez azért is fontos, mivel a kárpátaljai általános iskolákban használt tankönyvek nem felelnek meg teljes mértékben a modern nyelvoktatás követelményeinek. A gyermekirodalom kiegészítő tananyagként való alkalmazása viszont megoldást jelenthet erre a hátrányos helyzetre. A kutatás célja egy kérdőív felmérés kivitelezése volt arra nézve, hogy használnak-e a kárpátaljai angoltanárok rövid történeteket, autentikus meséket az idegen nyelv órákon, ha igen, milyen gyakran és hogyan teszik azt, esetleg milyen kiegészítő tananyagokkal helyettesítik őket. Előadásom során a kérdőív eredményeiről számolok be, valamint a tanárok sikereiről és kudarcairól ezen a téren, saját bevallásuk alapján.

34. Sütő, R. (2014). A kárpátaljai magyar tizenévesek nyelvismeretéről és nyelvhasználatáról. *Közoktatás*, 19(1–2), 25.

Nyelvi ismereteink hatással vannak életünk számos területére: ha valaki magas szinten sajátítja el egy nyelvet, akárcsak vagy akaratlanul is betekintést nyer egy másik kultúrába, új emberekkel és látásmódokkal, másfajta viselkedési normákkal ismerkedik meg. Globalizáció világunkban keresve is nehezen találunk olyan országot, ahol csak és kizárólag egy nyelvet vagy nyelvváltozatot beszélnek.

35. Szilágyi, L. (2019). A nyelvtanulási stratégiák, mint módszer alkalmazása az idegennyelv-tanulásban és – tanításban. In E. Berghauer-Olasz, I. Gavriljuk, É. Hutterer, & K. Pallay (Szerk.), *A köz- és felsőoktatás előtt álló kihívások a XXI. században Kelet-Közép-Európában az oktatási reformok tükrében. Tanulmánykötet* (pp. 409–417). Ungvár: „RIK-U” Kft.

A tanulmány célja, hogy hangsúlyozza a nyelvtanulási stratégiák fontosságát az idegennyelv-tanulásban és -oktatásban. Összefoglalja a nyelvi tanulási stratégiák hátterét, meghatározza a nyelvtanulási stratégia fogalmát, és felvázolja a kutatók által javasolt nyelvtanulási stratégiák taxonómiáját. Figyelembe veszi a tanár szerepét a stratégia képzésében, és kérdéseket vet fel a nyelvtanulási stratégiák további kutatására.

36. Szilágyi, L. (2020). Stratégiahasználat vizsgálata idegen nyelvű szövegértési, szövegalkotási feladatok során. In *Сучасні тенденції розвитку науки і освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів: Збірник тез доповідей за матеріалами. Міжнародної науково-практичної конференції* (pp. 215–216). Мукачево: МДУ.

Az idegen nyelvi olvasott szöveg értése és az írott szöveg alkotása már többször állt a hazai és nemzetközi kutatások középpontjában. Jelen írás a két területet ötvözi a területspecifikus stratégiahasználattal kiegészítve. Az olvasott szövegértési valamint az írott szövegalkotási feladatok az idegen nyelvek tanításában domináns szerepet kapnak.

37. Szilágyi, L., & Tovkanec, H. V (2020). Stratégia használat vizsgálata idegen nyelvű szövegértési, szövegalkotási feladatok során. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія», 1(11), 188–190.*

Az idegen nyelvi olvasott szöveg értése és az írott szöveg alkotása már többször állt a hazai és nemzetközi kutatások középpontjában. Jelen írás a két területet ötvözi a területspecifikus stratégiahasználattal kiegészítve. Az olvasott szövegértési valamint az írott szövegalkotási feladatok az idegen nyelvek tanításában domináns szerepet kapnak.

38. Tóth, I. (2010). „Használjuk többet a fülünket az angolórákon...” A hallás utáni értés fejlettségéről a 6. osztályosok körében az eredmények és követelmények tükrében. *Közoktatás*, 15(1–2), 28–31.

Az információ befogadása, hallás utáni értése a kommunikáció nélkülözhetetlen része. Egy felnőtt ember kommunikációs tevékenységének 40-50%-át a hallás teszi ki (Gilman & Moody 1984), bár a hallásértés fontossága az idegennyelv-tanulás folyamatában viszonylag későn, az 1970-es években került felszínre (Nunan 1998, Celce-Murcia 2001). Az audio-lingvális módszer ugyanakkor már hangsúlyozta a hallás utáni értés fontosságát, de igazából nem lépett túl a kiejtésgyakoroltatás keretén. A 70-es évek kezdetén Asher, Postovsky Winitz majd később Krashen rávilágítottak a hallásértés kulcsfontosságára, mint az idegen nyelvelsajátítás nélkülözhetetlen összetevőjére (Feyten 1991). Nunan (1998) szerint a hallásértés alapvető komponense a nyelvtanulásnak. E készség hiányában a nyelvtanuló képtelen lesz hatékonyan kommunikálni

39. Varcaba, E., & Huszti, I. (2008). Nyelvtanulási stratégiák a beregszászi magyar tannyelvű iskolákban. *Nyelvinfő*, 16(3), 31–33

Nyelvtanulási stratégiákkal minden nyelvtanuló találkozik függetlenül attól, mekkora figyelmet fordít a diák az adott nyelv elsajátítására. A stratégiák a nyelvtanulás alapjának tekinthetők, melyek használata során a nyelvtanuló összegyűjti a megfelelő információkat, melyeket később memorizál, majd saját környezetében használ [Bárdos, 2000]. A kutatók már az 1970-es évek elejétől, és egyre növekvő érdeklődéssel vizsgálták, vajon milyen stratégiákkal vérteti fel magát a nyelvtanuló, amikor elhatározza, hogy elsajátít egy idegen nyelvet [Kontráné – Kormos, 2004].

Mint ismeretes, a kárpátaljai magyarság az ukrainai magyar kisebbség részét képezi. A helyi magyar tannyelvű iskolákban Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának rendelete alapján az idegen nyelvek oktatása 2003-tól a második osztályban kezdődik [Huszti, 2004].

Tehát az érettségiző középiskolás diákok 10, míg a gimnáziumi tanulók 11 éven át tanulják azt az idegen nyelvet, amelyet az adott oktatási intézményben tanítanak. Középiskolásaink az évek során sokféle stratégiát „próbálhattak ki” nyelvtanulásuk közben. Kutatásunkban ezekre a stratégiákra voltunk kíváncsiak, illetve arra, mennyire bizonyultak e stratégiák hasznosnak a

tanulók számára. A kutatáshoz elkészített kérdőívben arra is rákérdeztünk, hogy mennyire bizonyulnak segítőkészeknek a nyelvtanárok a nyelvtanulási módszerek kiválasztása során.

Angol nyelvű tanulmányok
English papers / Статті англійською мовою

1. Bárány, E., Fábíán, M., Huszti, I., & Lechner, I. (2012). Teaching and learning a second language and a foreign language. *Acta Academiae Beregsasiensis*, 11(2), 19–41.

The present article focuses on the findings of the second phase of a longitudinal, cross-sectional research project started in 2006 that applied the mixed methods design. The research was carried out among ten-year-old Hungarian learners of English as a foreign language and Ukrainian as a second language. The learners' motivation in learning two languages was compared and contrasted. The results prove that the surveyed learners are intrinsically motivated to learn English and are extrinsically motivated to learn Ukrainian. Besides, impacts of some factors of educational policy on the learners' motivation were indicated. An attempt was also made to establish the level of relationship between the learners' ethnic identity, language background, language knowledge (in both languages) and motivation.

2. Bárány, K., & Huszti, I. (2020). Learning foreign languages in Berehove: Language school experience. *Messenger of Kyiv National Linguistic University. Pedagogy and Psychology Series*, 33, 75–87. <http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua/article/view/221688>

To know English today is absolutely necessary for every educated person. An essential place in teaching foreign languages is occupied by language schools. They are also becoming more and more popular in Transcarpathia, including Berehove. The main purpose of the present article is to investigate the language school in Berehove to find out the learners' and the teachers' opinion about the "START Language Centre". Findings reveal that students of the language centre are more motivated to learn foreign languages than children in ordinary state-supported schools. In addition, results prove that teachers have excellent opportunities to pursue professional development.

3. Bányi, S. (2011). Foreign language learning and education in minority circumstances: Problems and possible solutions. *Eesti Ja Soome-Ugri Keeleteaduse Ajakiri / Journal of Estonian and Finno-Ugric Linguistics*, Special issue, 29–40.

Some form of bi- and multilingualism means the natural linguistic condition for more than the half of the population of the Earth. It is a substantial linguistic aim of the Transcarpathian Hungarian community that beside preservation of their mother tongue (the Hungarian), acquire the state language (the Ukrainian language) and the basis of at least one world language. But this aim is hindered by a lot of things in Transcarpathia. The goal of the study is to shed light on these problems and to find possible solutions based on two researches. The first research, which was carried out in the Transcarpathian Hungarian schools, was to reveal the conditions and problems of foreign language education. The research threw light on numerous problems that approve the low level of foreign language knowledge of the Transcarpathian Hungarian youth. Attitudes and stereotypes influence the success of foreign language acquisition. For this reason in the second part of the study I would like to show, what kind of stereotypes and attitudes can be discovered in the parents (who are lay linguistically and language pedagogically) concerning foreign languages, and within this especially concerning the English language. It appears from the interviews, that not the attitudes of the state towards foreign languages that was inherited from the soviet system, neither the impassiveness of the parents improves the positive attitudes in the Transcarpathian Hungarian students towards foreign languages, and not the state, neither the parents approve the motivation of foreign language acquisition.

4. Fábrián, M. (2015). Impact of monolingual and bilingual environment on the receptive skills and learning strategies of young learners of EFL in Transcarpathian Hungarian schools. In I. Huszti, & I. Lechner (Eds.), *Modern trends in foreign language teaching and applied linguistics. Proceedings of the international conference 'Modern trends in foreign language teaching and applied linguistics in the twenty-first century: Meeting the challenges', 11-12 April, 2014* (pp. 53–63). Beregszász/Berehovo: Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute

The aim of the research was to examine the receptive skills and the cognitive language learning strategies of 11 and 12 year-old language learners living in a monolingual (Hungarian dominant) and a bilingual (Hungarian-Ukrainian) environment. The learners from the second group belong to balanced

bilinguals, while those from the first group use only their native language in everyday communication. To compare FL and native language skills a short test of reading comprehension was administered as literacy in the mother tongue is considered to be one of the main factors influencing FL reading skills. The results show that FL receptive skills of functional bilingual learners are better developed than those of the monolingual ones and they performed significantly better on more complex tasks. Bilinguals proved to use more cognitive strategies than monolinguals. From the examined strategies 11 strategies are used more frequently by bilingual learners, two strategies by monolingual learners and in two strategies no difference was found. Thus, the two groups in all areas examined show differences and learners from bilingual environment outscored their fellow-students living in a monolingual environment. Keywords: learning strategies, receptive skills, monolingual and bilingual environment

5. Fábrián, M. (2018). Listening strategies used by mono- and bilingual majors of English at the F. Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute. In E. Nagy-Kolozsvári, & Sz. Kovács (Szerk.), *Multikulturalizmus és diverzitás a 21. században: absztraktkötet. Nemzetközi tudományos konferencia előadásainak absztraktjai. Beregszász, 2018. március 27–28* (pp. 88–90). Ungvár: „RIK-U” Kft.

Teaching listening skills is one of the most difficult tasks for any EFL teacher as successful listening skills are acquired over time and with lots of practice. One of the largest inhibitors for students is often mental block. Listening strategies are techniques or activities that contribute directly to the comprehension and recall of listening input. Strategic competence is one of the components of communicative competence. Listening strategy research originated from L2 strategy research. Current research literature has posited that listening strategies are necessary for development of L2 listening proficiency. A positive correlation was found between listening strategy use and listening comprehension ability

6. Fábrián, M., Huszti, I., Lechner, I., & Bárány, E. (2021). Distance language learning as school learners perceive it. *Messenger of Kyiv National Linguistic University. Pedagogy and Psychology Series*, 35, 31–42. <http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua/article/view/251174>

Introduction. The school breakdown in spring 2020 made both teachers and learners all over the world face new challenges: how to cope with distance learning (DL). It was not simple even in the well developed countries. In Ukraine teachers tried to find different solutions. This period was a sudden but huge step towards implementing ICT into the learning process. Purpose. The aim of the present study was to get an insight into the way learners see distance learning, to hear their opinion and see their attitude to this form of education, the difficulties and challenges they encountered during this period in the learning process in general and in foreign language (FL) learning in particular. The focus was made on the learning habits, motivation, assessment, applications used, time spent on learning and stress students might have experienced. Methods. An online questionnaire containing closed-ended and open-ended questions was compiled and filled in by learners of the upper grades of different schools. The data analysis was interpretive and statistical. Results. The material was sent mainly in the form of written text or video links and recordings via Messenger, email or Google Classroom, very few online lessons were held. Most learners had difficulties; the most problematic area in FL learning was grammar. Feedback and assessment were mainly in written form. The attitude to learning was quite serious, learners developed their digital skills but some became demotivated. It was more time-consuming, more difficult but less stressful and also less effective than face-to-face learning. Conclusion. Despite all the difficulties faced learners developed learner autonomy, digital skills and gained experience in a new form of learning that can be useful for them in their future studies as in the digital age DL is gaining ground worldwide.

7. Fodor, K. (2018). EFL teachers' technological use: Possibilities, routine and expectations of generation Z. In E. Nagy-Kolozsvári, & Sz. Kovács (Szerk.), *Multikulturalizmus és diverzitás a 21. században: absztraktkötet. Nemzetközi tudományos konferencia előadásainak absztraktjai. Beregszász, 2018. március 27–28* (pp. 96-99). Ungvár: „RIK-U” Kft.

Informational technologies, including computers, the Internet and electronic delivery systems such as radios, televisions, and projectors among others are still a source of fears for many teachers everywhere in the world despite the

fact that computers became available to them in the early 1980s, as personal computers were not necessarily attached to a mainframe computer any longer, i.e. language teachers could use them for language teaching having a wide range of new possibilities [4; 7]. The role of training teachers to use informational technologies has been recognized for more than 2 decades [9], and many studies on the use of technology in education proved that technology rich environment influences the learning process unequivocally in a positive way

8. Henkel, B. (2007). Attitude and motivation of Hungarian learners towards English and Ukrainian in Transcarpathia. In J. Horváth, & M. Nikolov (Eds.), *UPRT 2007: Empirical studies in English applied linguistics* (pp. 169–181). Pécs: Lingua Franca Csoport.

This study describes the first pilot of a motivation questionnaire among Hungarian adolescents in Transcarpathia. To the knowledge of the author no survey has been carried out that has focused entirely on either the reasons for studying the state language, Ukrainian, and English as a foreign language (FL) or the components constituting a motivational self-system. Therefore, this research can be considered a forerunner in the field of motivation and attitude research in the Hungarian minority context in the Western part of Ukraine. First, some pieces of information will introduce the milieu the respondents live in, will give a brief description of the Transcarpathian Hungarian minority education system in terms of its language policy and will provide relevant data about the state of FL teaching in Transcarpathian Hungarian schools. Then, research questions and the instrument will be introduced. The underlying concepts of the instrument will reveal the extent to which Dörnyei's (2005) Motivational Self System model works in a minority context. Then, the study gives a description of the participants and goes on with the results and the discussion of the findings that convince us that this topic is worth researching.

9. Henkel, B. (2009). Motivation to learn a second language for minority students. *Practice and Theory in Systems of Education*, 4(2), 63–78.

Several studies on L2 motivation explored the profiles of minority students learning a second language around the world, but no such investigation has been carried out for Hungarian minority students. The present study is situated

in Transcarpathia, Ukraine, where having a good control of Ukrainian, the state language, is compulsory for all students, who want to finish secondary school and want to be admitted to any higher educational establishments in the country. It raises a serious barrier though to students belonging to language minority groups in Ukraine. This study explores the elements of the Ukrainian language learning behaviour of Hungarian minority students. To research this issue a standardised questionnaire was used to collect data from 211 Hungarian students living in different parts of the Transcarpathian region. The results show how the Ukrainian Motivational Self System is constructed and how the elements of it explain the difficulties that minority students experience. Keywords: second language motivation, ethnic minority, Hungarian students

10. Henkel, B. (2010). Ukrainian and English motivational self system of minority learners in Transcarpathia. *Working Papers in Language Pedagogy*, 4, 86–107.

The investigation reported in the present article discusses the differences between the motivational disposition of ethnic minority learners to studying a state language as compared to their motivation to studying a foreign language. Dörnyei's (2005) L2 Motivational Self System Theory serves as the dominant theoretical framework of the current research. Altogether 147 questionnaires were collected from Hungarian minority secondary school learners in Ukraine studying in the tenth and eleventh forms. The results confirm the presence of each of the three key dimensions in Dörnyei's theory, namely, the Ideal L2 Self, the Ought-to L2 Self, and Learning Experience in the English motivational self system of the learners. However, only one of the named key dimensions was incorporated in the learners' Ukrainian motivational self system and it was supplemented by attitudes learners have towards learning the language of the linguistic majority of Ukraine, i.e. Ukrainian. The findings of the study confirm that the dimensions of the L2 Motivational Self System adequately explain the language learning motivation construct of minority learners of English; however, to examine its feasibility to describe the Ukrainian language motivation of learners further research is needed. Keywords: L2 motivation, self, attitude, ethnic minority, Hungarians, Transcarpathia, Ukraine, questionnaire.

11. Henkel, B. (2015). The how and why of minority learners' language motivation. In I. Huszti, & I. Lechner (Eds.), *Modern trends in foreign language teaching and applied linguistics. Proceedings of the international conference 'Modern trends in foreign language teaching and applied linguistics in the twenty-first century: Meeting the challenges', 11-12 April, 2014* (pp. 76–89). Beregszász/Berehovo: Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute.

The present paper discusses underlying dimensions in the motivational self system of language learners. Self-system and specifically the role of self in language learning has become one of the central topics in the field of motivation since Dörnyei's (2005) Motivational Self System theory has been published. It embraces language motivation with the help of three dimensions. Out of them two are situated at the level of the individual whereas the third one offers a platform for the inclusion of all elements present in the learning environment. Both individual-related dimensions were found to be present in the motivation construct of the examined school-leavers studying Ukrainian and English. As far as language motivation is concerned this finding might reveal the consistency of the core elements of the construct in various contexts. The study explores how some of these elements, namely the ideal and ought selves, attitude and significant others, are embedded in the motivational self system of language minority learners. It also tries to provide some clues for navigation among the complex correlations of these variables in a special ethnic context in the developing country of Ukraine. Finally, practical implications of the research findings for language teachers are also included. Keywords: motivation, minority learners, Ukraine, English, self-system

12. Hladonik, G. (2021). The usefulness of video games in foreign language development / Користь відеоігор у розвитку іноземної мови. *Інноваційна педагогіка*, 37, 353–385. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/37.72>

We are surrounded by different information technologies which can serve as tools for language learning. Investigation on video games and the effect of playing has been conducted by a number of researchers. The outbreak of information technology, and the popularity of video games that are designed

for education purposes, are starting to play a meaningful role in the promotion of effective learning. The positive and negative effects of video games have been a popular research area of researchers. In the literature we can find statements for and against the practicality of computer games in encouraging language learning. The positive side of using video games shows us that various social and cognitive skills can be developed. The negative side of the frequent use of computer games shows that it can cause addictions and can also cause negative psycho-social tendencies. This research is based on the usefulness of video games in education. Playing the proper games may help students to learn a lot and improve their passive and active skills. Different types of video games have been made for students to develop interest for studying. Games are interactive; there is a connection between the player and the game. The player reacts to the gameplay and the game reacts to the gamer's activity. The games let the players feel that actions are co-decided and the world they are in is co-created by themselves, not only by the game designers. Actions and decisions depend on each player, so the path the game takes also differs. Video games can be fun and rewarding and with the help of it students can be motivated to learn a language by using the proper tools and games. The game's immediate feedback based on the player's action also helps maintain motivation.

13. Hladonik, G. (2021). Video games as language learning tools / Відеоігри як засоби вивчення мови. *Інноваційна педагогіка*, 33, 139–145. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/33-2.27>

Learning a language is focused around the traditional teaching process where students sit in the classroom to acquire knowledge. Basically, learning is concentrated on the teacher-student interaction. However, in the last decades, video games have been gaining popularity not only for enjoyment but also as an object of interest in academic research. However, the potential of video games for teaching has not been researched in much detail. Existing research into video games for learning has largely been based on theoretical ideas instead of looking into practical issues. Moreover, there is considerably less research into using video games as a form of language learning method. Their potential has been discussed but again, practical research is scarce. Over the past few decades, video games have become an important part of children's play and adult's leisure time. The technology has developed far enough to be

compared to films and animations in their capacity to tell a fascinating story, to be well presented and directed. Video games have two important advantages over these mediums: interactivity and the form of communication. Communication is especially important in increasing the proficiency of a nonnative English speaker. Playing the right games may help children to learn a lot and improve their thinking skills. According to their content, video games can be divided into: action games, adventure games, casual games, simulation games, strategy games, sport games, edutainment games. The aim of this study is to investigate the impact of using video games on English language learners. Playing video games is a complex activity that stimulates senses, includes strategic thinking and develops motivation for learning. Gamers think, analyse and plan to achieve goals. As an education tool, video games are fun, simple, adaptive and rewarding. The use of video games serve as an alternative way of learning that permits learners to engage in dynamic activities that allow learning and enjoying at the same time, increasing motivation. As a form of highly desirable entertainment, video games provide a positive and motivating atmosphere, which is perfect for adopting a foreign language.

14. Hladonik, G., & Váradi, K. (2023). Video games: A New source of language acquisition. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 67(1), 207–212. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/67-1-28>

With the development of computers and the introduction of information technology, humanity paved the way for new ways to improve itself in various social, natural, and scientific fields such as entertainment, engineering, and medical developments. Video games in the past, due to their lack of narratives and images, were no more than black and white moving objects on a screen. However, as games have become more complicated in terms of gameplay and story, they have also become spectacular sources of firstly passive, but subsequently increasingly active linguistic involvement. In recent decades, video games in the field of language learning have received a lot of attention. These games provide limitless opportunities for language acquisition. Games are interactive in the sense that there is a relationship between the player and the game itself. The game reacts to the player's activity, and the gamer reacts to the game. The games give the players the impression that their actions are co-decided and that the world they are in is co-created by them, not just by the

game designers. Because each player's actions and decisions vary, so does the game's path. Students can be motivated to learn a language by using the appropriate tools and games if video games are interesting and rewarding. The game's instant feedback depending on the player's actions also aids with motivating. The following study will focus on how effectively video games can be used inside or outside the classroom environment. The study focuses mainly on pupils from the 10th and 11th classes. Students already have experience with playing video games in some forms. Their play style and attitude can highlight on the positive and negative effects of video games being used inside or outside the classroom. The participants for the study were chosen randomly with the help of a hyperlink, and the proper questionnaire was forwarded to them. The sharing of the hyperlink was controlled by the researcher. The results indicate a positive effect of using video games on language development of students. However, it is important to emphasize the dangers of using not just only video games, but the internet itself as well.

15. Hnatyk, K., Fodor, K., Churman-Puskas, A., Chernonkov, Y., & Terletska, L. (2024). Building English speaking competence of intending higher education institutions teachers. *Brazilian Journal of Education, Technology and Society (BRAJETS)*, 16(2), 73–82. <https://brajets.com/index.php/brajets/article/view/1280>

The modernization of an intended teacher training process involves increasing the requirements for their professional level to implement the New State Education Standard. The process of national education integration into the European educational space takes place nowadays. Considering this, the issue of building English-speaking competence in intending higher education institution teachers is relevant. The article deals with researching the modern process of developing English-speaking competence in the professional training of intending higher education institution teachers. Therefore, the paper aims to study the peculiarities of intending university teachers' English-speaking competence building during their study at higher education institutions in Ukraine. To achieve the aim of the research, a set of methods was used: theoretical: analysis of scientific psychological and pedagogical sources; empirical: questionnaires, interviews; graphics. The results of the research made it possible to define the reasons for building English-speaking competence among intending university teachers at higher education

establishments that aimed at increasing the level of English-speaking competence of Ukrainian postgraduate students. Searching the problem provides opportunities to determine the main factors that influence the development of English-speaking competence and the ways to improve university teachers' English-speaking competence.

16. Huszti, I. (2003). Why teachers of English in Transcarpathian Hungarian schools apply the oral reading technique at the English lessons. *Acta Beregsasiensis*, 3, 35–41.

In Transcarpathia, it is common practice to apply the oral reading method in teaching foreign languages in state-supported primary and secondary schools, despite the warning of modern methodologists not to apply it in its traditional way (Helgesen & Gakuin, 1993). Whether this technique is the 'remainder' of the Grammar-Translation Approach to language teaching widely applied in the 1960s, 1970s, and 1980s in Ukraine (and Transcarpathia is a part of this country) constitutes a question of puzzle. But this task is also favoured by grammar school and vocational school teachers of English in Years 10, 11 and 12 in Hungary: reading aloud was the most frequently observed reading task in a classroom observation study attempting to find out what actually happens in English language classrooms in Hungary (Nikolov, 1999). Because oral reading is a widely applied technique, it deserves some attention on the part of the research community. As Goodman and Goodman (1980) define it, oral reading or reading aloud means saying a printed text out loud. For the purpose of the study depicted in this paper, this simple definition of the construct of reading aloud was expanded to written texts, too, i.e. reading aloud in this understanding means saying a hand-written text out loud (e.g. an exercise written by the pupil during the foreign language lesson or as a home assignment) or a printed text out loud (e.g. a dialogue or other types of texts in the pupils' textbook). The reason behind carrying out such a research is that the topic is not sufficiently investigated and it needs urgent clarification by means of attempting to answer the main research question, For what reasons is the oral reading technique used by teachers in primary and secondary schools in the foreign language classroom?

17. Huszti, I. (2004). Problems trainee teachers encounter during a three-month teaching practice in Transcarpathia: A glimpse at EFL in the Ukraine. *The Word*, 13, 5–6, 12–13

This paper reports a study aiming at identifying the problems Year Five English major non-native trainees encounter during their three-month teaching practice (TP) in Transcarpathia, Ukraine. The purpose of the study was also to get feedback from the trainees about the practice and its requirements. Thirteen Year Five teacher trainees were asked to complete a post school practice questionnaire at the Transcarpathian Hungarian Teacher Training College. The findings indicate that the design of the TP did not take into consideration such important issues as timing and length of the practice. At the end of this paper some implications are given for teaching practice designers at the Transcarpathian Hungarian Teacher Training College to consider in the future, by which they might improve the system of TP. Although the results are institution-specific, the implications might be useful for all those who are concerned with the topic.

18. Huszti, I. (2008). The micro level of reading miscues: Case studies of six learners. *WOPALP*, 2. <http://langped.elte.hu/Wopalpindex.html>

The present paper aims to report six case studies of six Transcarpathian Hungarian learners—three successful readers and three unsuccessful ones—when reading aloud in English as a foreign language. The study described in this article is part of a large-scale investigation into the quality and quantity of reading miscues made by non-native readers during oral reading. Findings suggest that both successful and unsuccessful readers make substitution miscues most frequently, and these miscues resemble the Expected Response (ER)—i.e. the printed text—grapho-phonemically. However, weak readers make more miscues than strong readers.

19. Huszti, I. (2009). How can a language learner be successful in second or third language acquisition? *Acta Beregsasiensis*, 8(2), 177–185.

The research outlined in this study sought to answer the question of whether it helps someone to learn a second or third language if they have already successfully mastered a foreign language. The case of the study was a young

teacher who had learned three languages other than his mother tongue. The research results obtained fully support the proven facts known from the literature on the subject, namely that once one has succeeded in learning a foreign language, one should have no particular difficulty in learning a second or third language.

20. Huszti, I. (2009). Non-native children reading in English: Types of miscues and the L1 influence revisited. *Matices en Lenguas Extranjeras*, 3. <https://revistas.unal.edu.co/index.php/male/article/view/13817>

This paper reports the findings of a case study that investigated the reading errors or miscues made by young EFL learners. These learners were native speakers of Hungarian or Ukrainian. The hypothesis was that there is a difference between the miscues made by Hungarian and Ukrainian learners when reading aloud in English because of the influence of their first language (Hungarian belongs to the Finno-Ugrian language family, while Ukrainian belongs to the Indo-European one; the two languages have different orthographies – Roman and Cyrillic). The research focused on three types of reading miscues: phonetic, lexical and grammatical. Results show that Hungarian learners made less mistakes than Ukrainian ones. This is mainly due to the mother tongue influence on the foreign language.

21. Huszti, I. (2009). *The use of reading aloud in the English classroom: A look at the macro and micro levels of oral reading*. Ungvár: Poliprint.

In Transcarpathian Hungarian schools, it is common practice among English teachers to apply the technique of learner reading aloud in the English lessons. Some researchers (e.g. Helgesen and Gakuin, 1993) are against the use of this technique in its ‘traditional way’, but their claim is not grounded on any empirical research findings. Because the traditional learner oral reading is a widely applied technique in the lessons of English in Transcarpathian Hungarian schools, it deserves some attention on the part of the research community, and the focus of this attention should lie in collecting empirical evidence to support or refute the assertions proposed in the academic literature on the issue of oral reading. This was one of the main rationales for the research described in this work. The need for conducting the present study also arose from the absence of an empirical investigation examining Hungarian learners’

English reading miscues in Transcarpathian Hungarian schools. Because this topic is not researched in an adequate way, this research is believed to fill the gap. This study was further justified by a desire to explore the application of the technique of analysing learners' reading miscues in a non-native context.

22. Huszti, I. (2010). Analysis of Hungarian and Ukrainian children's English reading errors. *Acta Beregsasiensis*, 9(1), 49–61.

This paper presents a study of Hungarian and Ukrainian children's errors in reading English. The main hypothesis was that there is a difference in the errors made by the children due to the influence and differences in their mother tongue (Hungarian belongs to the Finno-Ugric language family and Ukrainian to the Indo-European family; Hungarian uses the Latin alphabet and Ukrainian uses Cyrillic). The research focused on three types of errors (phonological, vocabulary, grammatical). The results show that Hungarian children make fewer errors when reading English, which may be due to the influence of the mother tongue on the foreign language.

23. Huszti, I. (2011). The teaching practicum and becoming a competent teacher. *Acta Academiae Beregsasiensis*, 10(2), 89–97.

Teaching practice in schools by teacher training students is recognised as one of the most important elements in the process of becoming a teacher. During their practice, students need a lot of help. They can get all this from their mentors. They are the main source of the support students need. It is therefore important that during their teaching practice, teacher candidates work with competent mentors. In this research, the needs of trainee teachers in relation to their teaching practice have been assessed, as well as the professional support they expect and the help they receive during their teaching practice. The survey included 49 English major colleges graduates who had completed their compulsory training between 2008 and 2010 as respondents. Using a questionnaire, three themes were investigated: planning teaching, teaching methods, and professional relationships. The results of the survey suggest that teacher candidates need more support during their practice. Everything that trainees experience in school during their teaching practice influences their development as teachers, because it is during this time that they develop the skills needed for a teaching career.

24. Huszti, I. (2013). Teaching English to young learners (TEYL): Insights and practical tips from a diary study. *Acta Academiae Beregsasiensis*, 12(1), 91–104.

The article presents the findings of a diary study. The English teacher was the author of the article who followed the reflective teaching approach, and recorded her experiences about her own teaching in a teaching journal or diary. The process of English teaching, and diary keeping as well, lasted for five years (2006-2011). The diary entries were classified according to their content, thus five categories emerged (motivation, teaching methods and techniques, learning by doing and learning by playing, phonetic training, and evaluating learners' knowledge). The paper discusses the most crucial outcomes of the analysis of the reflective diary: the relevance and contribution of the categories to the general knowledge about teaching foreign languages to young learners, and the values of teaching journals in conducting qualitative research on foreign or second language acquisition.

25. Huszti, I. (2013). The process of becoming a teacher as viewed by mentors and will-be teachers. *Acta Academiae Beregsasiensis*, 12(2), 246–261.

The research detailed in the present article has provided insights into the opinions of school mentors and will-be teachers about the process of becoming a teacher. An attempt has been made to clash the various opinions and to clarify what type of help trainee teachers require from the mentors and what kind of support the mentors give to will-be teachers during their teaching practice at the school. The terms practice teacher, trainee teacher and will-be teacher are used interchangeably to refer to one and the same person, i.e. 4th or 5th year college student doing their compulsory teaching practice in a primary or secondary school. The terms mentor, cooperative teacher and subject teacher also refer to the same person in this study, namely the person who is responsible for and gives most support to practice teachers during the teaching practice, provides them with useful advice and suggestions how to design and give lessons

26. Huszti, I. (2015). Do mentors and trainees agree? Insights into the processes of becoming a teacher. In I. Huszti, & I. Lechner (Eds.), *Modern trends in foreign language teaching and applied linguistics. Proceedings*

of the international conference 'Modern trends in foreign language teaching and applied linguistics in the twenty-first century: Meeting the challenges', 11-12 April, 2014 (pp. 101–118). Beregszász/Berehovo: Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute.

The paper focuses on the results of a piece of research carried out in Transcarpathia among school mentors and pre-service teachers on the process of becoming competent teachers. An attempt has been made to clash the various opinions and to clarify what type of help trainee teachers require from the mentors and what kind of support the mentors give to will-be teachers during their teaching practice at the school. The study also points out that mentors' support may positively influence the process in question. The participants of the present study were 45 graduate students of the Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian Institute majoring in various subjects (Year 4 and Year 5 students studying for their bachelor and specialist degrees). In addition, fourteen mentors were also surveyed about the main topic of this research, so that it could be analyzed from the mentors' point of view, as well. Two different questionnaires were applied in the survey: one for the trainees and another one for the mentors. One of the most crucial conclusions of the survey was that the mentors applied the so-called developmental model of mentoring, i.e. they pointed out the fundamental aspects, but they mainly allowed the trainees to unfold as individuals while unnoticeably directing them on the right track.

27. Huszti, I. (2017). The language proficiency of English teachers in Transcarpathian Hungarian schools. In М. П. Фабіян (Ed.), *Сучасні дослідження з іноземної філології. Збірник наукових праць. Випуск 15* (pp. 289–296). Ужгород: «Аутдор-Шарк».

It is common knowledge that knowing a foreign language in the 21st century in multicultural Europe is of utmost importance. Meeting the demand of the market and following the trends, more and more language schools are started and language courses launched where those willing to learn a foreign language can select from a wide range of languages the one that corresponds to their needs and interests most. In accordance with this world-wide tendency, it can also be observed how in our closer context (Transcarpathia) new language

centres are opened for learners intending to learn a foreign language. All the above possibilities are related to learners' language proficiency. The international academic literature on language pedagogy provides a significant number of research articles dealing with the language learners' language proficiency. However, there are few studies available dealing with the language proficiency of English teachers. In Transcarpathia, this issue has not been investigated before; therefore, one of the main motivating reasons to carry out research in the area in question was to fill the gap with a survey on the English language teachers' language proficiency. The research questions included ones on the relationship between the teachers' English language proficiency and their ability to teach English as a foreign language, as well as the role of the teachers' language proficiency in the teaching process. The initial hypothesis was that the research respondents found relationships between language proficiency and the ability to teach English.

28. Huszti, I. (2017). The role of teachers' language proficiency in teaching English in the Transcarpathian Hungarian schools in Ukraine. *Acta Academiae Beregsasiensis*, 16, 162–172.

The article examines the relationship between teachers' English language proficiency and their ability to teach English in the Transcarpathian Hungarian context. The results suggest that the higher the language proficiency level of the teacher, the more successful they can be in the teaching process. Further investigations are needed to identify the teachers' real level of English language proficiency. Key words: teachers' language proficiency, teaching English, native and non-native English speaking teachers, Transcarpathian Hungarian educational institutions

29. Huszti, I. (2019). Observation tasks as used in pre-service English teacher training. *Acta Academiae Nyiregyhaziensis*, 3, 81–92.

The main aims of the present article include introducing briefly the compulsory module Methodology of English Language Teaching (MELT) within the English teacher training programme at the Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education in Berehove/Beregszász, Transcarpathia, Ukraine; describing in some detail the micro-teaching sessions

that pre-service teachers have to do before starting their compulsory teaching practicum; presenting traditional and innovative observation tasks that can be used during micro-teaching in English teacher training programs to raise pre-service teachers' awareness of the crucial issues of the teaching profession; informing about the results of a small-scale survey on the benefits of Douglas's (2018) innovative observation tasks carried out among English major college students. Finally, the paper draws some useful pedagogical implications for English teacher training.

30. Huszti, I. (2020). Reading in English by non-native children: Types of miscues and the L1 influence. In *Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути»* (м. Київ, 13 листопада 2020 року) (pp. 295–305). Київ: Наукова платформа Open Science Laboratory. https://openscilab.org/wp-content/uploads/2020/11/suchasni-vikliki-i-aktualni-problemi-nauki-osviti-ta-virobnictva_2020_11_13_tezy.pdf

The research described in this paper was carried out among eleven-year-olds in a bilingual context. The learners were native Hungarian and Ukrainian children who studied English as a foreign language (EFL) in Berehovo, a small provincial town in the south-west of Ukraine. The population of the town is multi-national and multilingual. The various languages of the nations living side by side have evident impact on each other [2]. The main aim of conducting the investigation was to obtain empirical evidence whether the two languages also influence the acquisition of a third one when learners learn a language as a foreign one.

31. Huszti, I., Bárány, E., & Fábíán, M. (2024). Students' attitudes towards the war in Ukraine. *Educational Challenges*, 29(1), 85–98. <https://doi.org/10.34142/2709-7986.2024.29.1.06> published online: 18/04/2024

Our research has been conducted in a region of Ukraine where no direct military operations have occurred since 24 February 2022. However, we have been living in the shadow of the horrible ongoing war; regular air raid alarms have had negative impacts on people who feel mental constraints: uncertainty,

anxiety, anger, despair, disillusionment, and often hopelessness. Thus, the primary aim of our survey was to get deeper insights into the feelings and attitudes of our students towards the war in order to help them process the situation they have been living in.

32. Huszti, I., Bárány, E., Fábrián, M., & Lechner, I. (2012). Teaching and learning a second language and a foreign language. *Acta Academiae Beregsasiensis*, 11(2), 19–41.

The present article focuses on the findings of the second phase of a longitudinal, cross-sectional research project started in 2006 that applied the mixed methods design. The research was carried out among ten-year-old Hungarian learners of English as a foreign language and Ukrainian as a second language. The learners' motivation in learning two languages was compared and contrasted. The results prove that the surveyed learners are intrinsically motivated to learn English and are extrinsically motivated to learn Ukrainian. Besides, impacts of some factors of educational policy on the learners' motivation were indicated. An attempt was also made to establish the level of relationship between the learners' ethnic identity, language background, language knowledge (in both languages) and motivation.

33. Huszti, I., Csatóry, Gy., & Lechner, I. (2022). Distance learning as the new reality in tertiary education: A case study. *Advanced Education*, 21, 100–120. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.261705>

The year 2020 was a horrible shock for both educators and students worldwide because of the COVID-19 disease. The whole educational process had to undergo cardinal changes in that it was forced to transition from face-to-face to online mode. Distance learning (DL) became the new reality in no time. This unusual situation prompted us to conduct research on what challenges it meant for tutors to cope with the new requirements. The main goal of our case study was to get insights into the altered daily routines of tutors and understand how the system functioned. Another objective of our survey was to provide a brief synthesis of distance learning, based on the academic literature. We have applied the qualitative research design, using a semi-structured interview as a research instrument for collecting data from the respondents. The research sample consisted of thirty-four college tutors teaching language and literature

(English, German, Ukrainian, and Hungarian). The participants were requested to reply to eleven questions either online or face-to-face. The results proved how unexpected and difficult it was to move from the classroom to distance education. They emphasized how crucial digital literacy is for both instructors and students. One of the essential implications is that teachers must develop their digital skills in every possible way. The next stage of our research will be to investigate what impact DL has on teachers' and students' physical and psychological well-being.

34. Huszti, I., Fábíán, M., & Bárány, E. (2010). Developing receptive skills in two modern languages: some facilitating and hindering factors. *Matices en Lenguas Extranjeras*, 4. www.revistas.unal.edu.co/index.php/male/article/viewFile/30140/30325

The present paper describes the findings concerning the receptive skills (listening and reading) in two modern languages (English and Ukrainian) of ten-year-old Hungarian children living in a minority context in Ukraine. The study was conducted in Transcarpathia (Zakarpatska oblast), an administrative region in south-western Ukraine, where about 150,000 Hungarians live in a minority context. Berehovo is a small town in the west of Transcarpathia with a population of 26,000 people. Forty-eight percent of the inhabitants are Hungarians (Molnár & Molnár, 2005). There are four Hungarian schools in the town where the first phase of our longitudinal study was conducted in the 2006/2007 school year.

35. Huszti, I., Fábíán, M., & Bárány, E. (2010). Fifth graders' receptive skills in English and Ukrainian. *Acta Beregsasiensis*, 9(2), 153–162.

This article deals with the receptive skills in English and Ukrainian of Hungarian fifth-graders in Berehove. It presents partial results of the second phase of a long-term research project. The aim of the study detailed here was to gain insights into the receptive skills of fifth-graders in English and Ukrainian, to compare the results with those of the first phase and to identify differences. The analyses show that there has been progress and improvement in the skills tested, although the Ukrainian speaking comprehension results are better than the English ones. It can be concluded that the development of reading skills in neither language is given sufficient attention.

36. Huszti, I., Fábíán, M., & Bárányé Komári, E. (2009). Differences between the processes and outcomes in third graders' learning English and Ukrainian in Hungarian schools of Beregszász. In M. Nikolov (Ed.), *Early learning of modern foreign languages: Processes and outcomes* (pp. 166–180). Bristol: Multilingual Matters.

The chapter reports findings of the first phase of a longitudinal investigation aiming to gain insights into differences between the teaching and learning processes and achievements in two languages (English and Ukrainian) in Hungarian schools in a minority context in the Ukraine. The study was triggered by teachers' intuition concerning young language learners' better performances in English as a foreign language than in Ukrainian as a second language. Participants were 76 eight-year-old 3rd graders who had been learning English and Ukrainian for at least two years, and their six teachers of English and four of Ukrainian. To compare the learners' level of proficiency in English and Ukrainian a test battery of seven tasks was designed to tap into the four language skills in the two target languages. The battery included parallel versions in the two languages. In addition to administering tests, interviews were conducted with teachers of English and Ukrainian and analyses of syllabi and textbooks were also done. Results indicate major differences between the learning opportunities in English and Ukrainian.

37. Huszti, I., Fábíán, M., Lechner, I., & Bárány, E. (2021). Assessing Language Learners' Knowledge and Performance during COVID-19. *Central European Journal of Educational Research*, 3(2), 38–46. <https://doi.org/10.37441/cejer/2021/3/2/9245>

The new reality created by the COVID-19 caused a lot of changes in the educational sphere. The transition from face-to-face to distance learning was not smooth in Ukraine because distance learning was not a common practice in the country before and teachers were unprepared for teaching online. This unusual situation prompted us to start our qualitative research primarily to get insights into the altered daily routines of teachers and educators. In particular, we were interested in how they assessed their students' performance online. This article focuses on secondary school language teachers (n=65) and language tutors at the tertiary level (n=18). The

research findings have revealed that teachers gave feedback through different digital applications like Google Classroom. Oral performance was evaluated either synchronously or asynchronously. The most crucial implication is that teachers should improve and further develop their digital skills and distance teaching and assessing skills in order to provide quality education in the modern form.

38. Huszti, I., Fábián, M., Lechner, I., Bárány, E., & Kacsur, A. (2021). Language teaching and learning in tertiary education in the time of a pandemic. In D. Shaffer, & J. Kimball (Eds.), *Re-envisioning ELT altogether, all together. Proceedings of the 28th Korea TESOL International Conference – 2021* (pp. 73–84). Seoul: Korea TESOL.

In March 2020, the transition to distance learning caused tremendous frustration for many educators. They were forced to develop their digital skills faster than ever before. Taking advantage of this opportunity, our research team decided to explore the difficulties distance learning had caused for instructors, how they have adapted to the new situation, and what advantages and disadvantages they have experienced, as the situation was unusual for everyone and the skills needed for distance teaching had to be acquired swiftly. We examined how the daily professional routine of language instructors at the tertiary level was altered, how they could motivate their students in the new circumstances, what new teaching strategies they had to use to adapt to online teaching, and how they could continue to provide effective evaluation of student performance. The empirical evidence obtained from the research indicates that teachers should be trained formally to be able to provide quality online education at the highest level.

39. Huszti, I., Lechner, I., Bárány, E., & Fábián, M. (2022). Quaranteaching at a Transcarpathian higher educational establishment: Student views. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*, 3, 70–80. <http://znp.udpu.edu.ua/article/view/265919>

Distance learning (DL) has not been a common practice in Ukraine before the COVID-19 lockdown in March, 2020, so it meant real challenges for participants of education. This new reality triggered us to get insights into our

students' attitudes to DL. An online questionnaire was designed that was completed by 95 English, Hungarian and Ukrainian major BA and MA college students concerning the issue of DL. Results seem to prove that it has both positive and negative effects. From the empirical evidence it derives that introverted students can be winners of online education and they can continue their education in digital mode in the future with ease.

40. Jacenta, K. (2012). The effectiveness of studying collocations by the Form 5 and 6 learners in Transcarpathian Hungarian schools in the English lessons. *Acta Academiae Beregsasiensis*, 11(2), 193–204.

Vocabulary development is very important in the teaching of foreign languages. Learning to speak a foreign language means much more than knowing all the grammatical and semantic rules of that language. It is important to consciously and continuously expand learners' vocabulary, including the teaching of vocabulary associations. In this work, I investigated the effectiveness of learners' vocabulary learning.

41. Kacsur, A. (2017). English proficiency and language learning attitudes of Beregszász 6th graders: A case study. *Acta Academiae Beregsasiensis*, 16, 173–184.

The case study described in this article aimed at surveying the English and Ukrainian language learning attitudes of Beregszász sixth graders, as well as getting insights into their English language learning proficiency. Data from a decisive majority of questionnaires prove that the children imagine their future abroad where English language knowledge is essential, therefore they study English diligently. However, the findings of the proficiency test highlight the fact that both teachers and students need to do further hard work in order to achieve positive and successful results in language learning.

42. Kacsur, A. (2018). Motivation to learn English of learners of upper primary forms. *LIMES*, 5, 139–150.

The present research aims to investigate the motivational factors for English language learning among students in Hungarian-speaking primary schools in Transcarpathia. Parental presence is an important motivational factor. According to the results of the questionnaires, all of the respondents receive

motivation from within the family. The most frequently mentioned motivator is the mother, followed by grandparents. Parental motivators include the outline of better employment and further education opportunities and the hope of moving abroad. Students' own goals also play an important motivational role. Their answers suggest that they already have a concrete idea, at primary school, of what they would like to do in the future and how English is linked to this. Those who are, by their own admission, poorer learners see English as a prerequisite for working abroad. More able learners are actively preparing for independent testing or for the Matura exam in Hungary.

43. Lechner, I. (2015). Idioms based on metaphors in the FLA process from a cognitive linguistic perspective. In I. Huszti, & I. Lechner (Eds.), *Modern trends in foreign language teaching and applied linguistics. Proceedings of the international conference 'Modern trends in foreign language teaching and applied linguistics in the twenty-first century: Meeting the challenges', 11-12 April, 2014* (pp. 148–155). Beregszász/Berehovo: Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute

The present study deals with methods of teaching idioms, comparing the cognitive linguistic and the traditional perspectives, their advantages and drawbacks. It briefly drafts the main theses of conceptual metaphor theory together with their expediency in applied linguistics and language pedagogy. It also discusses modes of defining idiomatic expressions, their cognitive motivation and the problems occurring during their acquisition. It presents representative research confirming that by enhancing the cognitive consciousness of learners we facilitate the memorization of figurative meanings

44. Lőrincz, M. (2022). English language teachers' knowledge base: An exploration of beliefs. *The Journal of Language Teaching and Learning*, 12(2), 101–117. <https://jltl.com.tr/index.php/jltl/article/view/428/180>

The present study explored English as a foreign language teachers' beliefs on the relevant components and sources of knowledge in Ukraine. Semi-structured interviews were utilized to collect primarily qualitative data from 44 language teachers, which were analyzed by means of content analysis. The findings indicated the strongest endorsement for language proficiency, pedagogical content knowledge, general pedagogical and learner

knowledge, and technological pedagogical content knowledge. The most frequently featuring component was pedagogical and learner knowledge, while the neglected one was content knowledge. More importantly, the respondents claimed the relevance of initial teacher education, pointing out its strong points and critical issues. The spin-off of the study was the respondents' treating dispositions for teaching on par with knowledge, thus emphasizing both the affective and cognitive domains of competence. Finally, the study provides clues to the kind of professional guidance needed by languageteachers, which could leverageteacher education.

45. Lőrincz, M. (2022). Foreign language teachers' knowledge base and the influence of teaching experience. *Australian Journal of Teacher Education*, 47(4), 90–110. <http://dx.doi.org/10.14221/ajte.2022v47n4.6>

The present paper elucidated the issue of foreign language teachers' knowledge base and the influence of teaching experience on their beliefs. A self-report questionnaire was utilised to explore what domains of knowledge language teachers prioritised in planning and delivering instruction, what sources they drew on to gain professional understanding and to compare teachers' views relevant to the length of their experience. The analysis of data revealed quantitative dissimilarities in the assumed sources and knowledge domains, as well as teachers' instructional preferences. The study's findings lend empirical evidence to the influence of experience on teachers' cognitions and yield additional insight into the way language teachers gain their insider knowledge

46. Lőrincz, M. (2023). EFL student teachers' beliefs about language teaching approaches and instructional practices. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 20(2), 167–192. <https://doi.org/10.56040/mlrc2024>

The crucial role of beliefs in shaping language teachers' performance has been well-documented. By contrast, research focusing on EFL student teachers' beliefs about language teaching approaches is still sparse, especially their manifestation in instructional practices. This study aimed to investigate the beliefs of English student teachers in Ukraine regarding language teaching approaches and document any similarities and differences with their actual performance. The data were collected through a researcher-designed questionnaire, reflective journals, and lesson observations, which allowed for

a comparison between the student teachers' stated beliefs and their observed practices. The findings revealed that the participants identified with recent methodological thinking, endorsing the principles of communicative language teaching. The questionnaire data indicated a statistically significant difference in the beliefs of student teachers, suggesting a preference for contemporary language teaching approaches over traditional, with a medium effect size. Nevertheless, while the respondents expressed a preference for meaning-focused over form-focused instruction, they experienced difficulties in interpreting how these are implemented in practice. Specifically, they professed advocacy for classroom procedures and techniques associated with both contemporary and traditional language teaching and used them non-discriminately during lesson observation. In this respect, their beliefs and teaching practices align. Additionally, the participants demonstrated conversance with and reported implementing a repertoire of contemporary approaches and methods. However, the observation of their instructional practices did not consistently demonstrate strict adherence to communicative language teaching, as features of traditional teaching methods were visible. Therefore, the results suggest a partial alignment between the student teachers' beliefs and their actual performance. Overall, by opening a window into student teachers' mental lives, these findings highlight the likely trajectory of their professional development and the support required by them to bridge the gap between their beliefs and classroom practices

47. Lőrincz, M., & Greba, I. (2022). Does experience matter? A comparative study of EFL teachers' challenges. *Advanced Education*, 9(21), 40–54. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.255886>

Even-though teaching experience has been identified as one of the main variables affecting student academic gains, teacher cognition, and practices, research focusing on the influence of experience on language teacher challenges is still rare. Hence, the study aims to analyse comparatively the challenges encountered by EFL teachers with varying lengths of teaching experience. Quantitative data were collected utilising a questionnaire involving 208 language teachers. The respondents self-reported being especially challenged by teaching speaking, learner motivation, teaching writing and listening, learner engagement, differentiating instruction, and providing effective learning. The overall challenge rate was moderate. Notably, a

statistically significant difference in the perceptions of challenges was established between groups of teachers with varying lengths of teaching experience. As expected, novice teachers reported being more challenged than their most experienced counterparts. Contrary to popular belief, challenge estimates of a group of experienced teachers (10-15 years) were higher than that of less experienced teachers (1-5 years). The principal implication of the current study is that experienced language teachers also need assistance in dealing with professional challenges arising from the complexities of language teaching. To serve well, teacher development courses should be sensitive to language teacher needs and challenges, aligned with transformations they undergo as they move along the career stages.

48. Nagy-Kolozsvári, E., & Gordon Győri, J. (2022). Children's literature in Transcarpathian schools for teaching English as a foreign language. *Central European Journal of Educational Research*, 4(1), 108–120. <https://doi.org/10.37441/cej/2022/4/1/10233>

Since the origins of formal foreign language teaching, literature has always played an important role. Currently, modern language teaching trends suggest starting foreign language learning as early as possible; thus, the use of children's literature in foreign language teaching is undergoing a revolution. This situation encouraged us to examine the use of children's literature and the attitude of foreign language teachers to it. This article focuses on primary and secondary school English language teachers in a western county of Ukraine (N = 118). The results of the qualitative research revealed that the teachers' general attitude to the use of children's literature is positive; they are aware of their advantages but still avoid using these materials. Most teachers do not apply children's literature in their foreign language teaching because the school curriculum is too congested and fast-paced, they do not have access to appropriate authentic children's literature, or they were not taught how to utilize authentic children's literature during their university years. Results suggest that teachers should be encouraged to use children's literature, though there is no universal solution. The first suggestion is for schools themselves to support teachers, but it would be a significant step forward if this approach were also to be taken in in-service training.

49. Negre, M. (2015). The influence of multilingualism on learning the English language. In I. Huszti, & I. Lechner (Eds.), *Modern trends in foreign language teaching and applied linguistics. Proceedings of the international conference 'Modern trends in foreign language teaching and applied linguistics in the twenty-first century: Meeting the challenges', 11-12 April, 2014* (pp. 168–179). Beregszász/Berehovo: Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute.

Multilingualism is the ability to speak two or more languages. It is a worldwide phenomenon currently receiving an increasing amount of attention in linguistics. The rationale for choosing the topic is based on future considerations, personal experience and interest. The significance of the research lies in its being timely and useful for its contribution to the field of linguistics and pedagogy. The main aim was to define the influence of multilingualism on the English language learning process. A multimethod approach underpinned the study by enabling the phenomena to be looked at from different perspectives. This approach involved theoretical consideration, interviews, observations and questionnaires, which provided an overview about the general characteristics and consequences of multilingualism, emerging interference and the influence of the state language and L1 in the groups of young teenagers, school-leavers and adults. The results of the study contribute to an understanding of the advantages and disadvantages of multilingualism in Aknaszlatina.

50. Orosz, M., Huszti, I., & Hladonik, G. (2021). A case study: Novice English teachers' problems in Transcarpathia. *Inozemni movy*, 27(4), 47–57. <http://fl.knlu.edu.ua/article/view/248300>

The study presented in this article focuses on the topic of novice English teachers and the difficulties they experience during the first years of their teaching career. Based on the academic literature, we have defined the construct of a novice teacher as someone who has been teaching for a period from zero up to two years. Our main research aims were to investigate what difficulties novice English teachers in Transcarpathia encounter and suggest possible ways of solving these problems. The participants of our case study were eight English teachers having the novice status in the schools where they worked. They were each asked to fill in a questionnaire as the instrument of

our research. One of our hypotheses (classroom management and implementing the curriculum are the primary problems of novice teachers) was supported by the research data, whereas the other one (little meaningful and adequate professional support is obtained by novice teachers in the workplace) was refuted. The findings indicate that the most problematic issues for novice teachers at the start of their career are keeping discipline in the classroom and maintaining learner motivation. The most crucial implications of the study include the following: novice teachers are advised to engage learners in learner-centred learning activities. From the very beginning they have to develop their routines and rules must be introduced for maximum learner achievement. Several techniques serve the teachers to maintain interest, motivation, attention and to prevent disruptive behaviour which they have to make use of in the classroom. We are fully aware of the fact that because of the small sample of the case study its findings are not generalizable for the whole population of novice teachers. However, we do hope that the issues highlighted in this paper can be of help to novice teachers who have just started their teaching career and have experienced similar problems.

51. Pecsora, K. (2015). 'Coursebooks are needed much more by the pupils than teachers': the analyses of English textbooks for forms 5 and 6 used in Transcarpathian Hungarian schools. In I. Huszti, & I. Lechner (Eds.), *Modern trends in foreign language teaching and applied linguistics. Proceedings of the international conference 'Modern trends in foreign language teaching and applied linguistics in the twenty-first century: Meeting the challenges', 11-12 April, 2014* (pp. 180–195). Beregszász/Berehovo: Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute.

Coursebooks play an important role in education, as they can facilitate teachers' work if they provide appropriate exercises in great number. However, textbooks are needed much more by pupils than by teachers, because coursebooks provide safety and regularity for language learners. When teachers are looking for proper coursebooks to select they have to take into consideration various criteria like pupils' age and interest, and the size of the language learning group. Teachers are often influenced by the first impression about the book, its grammar, and the methods included, what language skills

are improved and how, and other important factors. Evaluation checklists facilitate teachers' and researchers' work, because they may help in selecting the best textbook for the learners. The following study will provide a methodological evaluation of English coursebooks published in Ukraine for Forms 5 and 6 to be used in Transcarpathian Hungarian Schools. The aim of this paper is to reveal how these coursebooks will be able to comply with the expectations of foreign language teaching.

52. Sütő, R. (2015). The language repertoire of Transcarpathian Hungarian teenagers. *LIMES, 1*, 45–55.

In this paper, the concepts of linguistic repertoire, bilingualism and multilingualism are discussed. The study examines the linguistic situation in Ukraine, and in particular in Transcarpathia, from a sociolinguistic perspective. Various observations and research on the subject have been carried out in the Hungarian-medium national minority schools of Transcarpathia, providing insights into linguistic and other problems. I shed light on the languages learnt and used by the pupils. 30 teenagers participated in the questionnaire survey. The results confirm that the pupils have no problems using their mother tongue, but that they speak the official language poorly. They consider it important to learn the national language for later in life. The pupils surveyed use the foreign language (English) they learn most often when using the internet and watching films, which helps them to learn it. Ukrainian is mainly used in shops, medical examinations and Ukrainian language classes.

53. Szilágyi, L. (2009). Language learning strategies used by monolingual and bilingual students in Transcarpathian secondary schools. *Acta Beregsasiensis, 8*(2), 163–176.

Nowadays, it has become vital to strive for a higher level of foreign language knowledge of secondary school students. Nothing proves this more than the fact that graduating students have to take a language exam in case of obtaining a diploma abroad, not to mention the advanced level graduation exam introduced this year in Ukraine. Many studies are published by researchers working in language pedagogy and related sciences on how and with what methods language learning can be made more effective. This goal is also served by the learning strategies method, which has matured into one of the

basic approaches to language learning in the mentioned scientific field in the last couple of decades. Since Transcarpathia and its Hungarian-inhabited settlements are ideal locations for bilingualism as a specific phenomenon, it is a great challenge and excitement for language pedagogues researching in this area to investigate the foreign language learning of local bilingual students.

54. Szilágyi, L. (2009). Language learning strategies used by successful and unsuccessful language learners in the process of learning English as a foreign language at the II. Rákóczi Ferenc Transcarpathian Hungarian Institute. *Acta Beregsasiensis*, 8(1), 147–160.

The learning strategies one chooses when learning a language are an important part of successful language learning. The use of different techniques and methods such as: guessing, inductive and deductive learning, classifying new words, thinking in the target language, reading foreign language publications are all part of the category of language learning strategies. The present paper examines the language learning strategies of English major students at the Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

55. Szilágyi, L. (2021). Differences in learning strategies applied during listening comprehension among students aged 12-13 in a monolingual and multilingual environment in Transcarpathia. In *Пріоритети розвитку педагогічних та психологічних наук у XXI столітті: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції* (pp. 137–140). Одеса: Південна фундація педагогіки.

Nowadays, it has become vital for high school students to strive for a higher level of foreign language skills. Nothing proves this, such as the fact that Transcarpathian, graduate students have to take a language exam in order to obtain a degree abroad, not to mention the advanced level exams introduced in Ukraine thirteen years ago. In Transcarpathia, as in any other region, the demand for the English language is growing. A well-observed phenomenon today is that more and more schools that used to teach only French or only German are introducing the teaching of English as a foreign language, displacing German, as a result of urgent pressure (in many cases from parents) or French or even in parallel with it. [7, p.7–9] Numerous studies have been published by language pedagogues and their researchers on how and by what

methods language learning can be made more effective. The learning strategies method, which has matured in recent decades as one of the basic approaches to language learning in this field, also serves this purpose.

56. Váradi, K. (2020). Possible ways of integrating digital technologies and the internet into EFL instruction. *LIMES*, 7(2), 209–223

Teaching English as a foreign language (EFL) has undergone various changes in the last decades (smartphones, notebooks, tablet PCs, Web 2.0 technologies, online dictionaries). In the given research, foreign language teaching and learning were studied with the help of three different methods: interviews with secondary school teachers, questionnaires with secondary school pupils in Beregszász, and online questionnaires among institute and university students. We can observe from the research findings that teachers should consider using technology more often in their lessons, so the process of teaching would be more successful. The situation is further complicated by the fact that Transcarpathian secondary schools lack the necessary amount of digital devices, because they do not receive enough financial support from the state.

57. Váradi, K. (2021). A study of technology-enhanced language teaching based on the perceptions of prospective English teachers. *Alkalmazott Nyelvtudomány*, 21(1), 57–76. <https://doi.org/10.18460/ANY.2021.1.004>

Technology-enhanced language teaching (TELT) is one of the latest approaches to teaching English as a foreign language (EFL), which refers to the use of computers, mobile devices and Web 2.0 tools for educational purposes. The importance of research into the benefits of integrating digital technologies in language teaching is underlined by the fact that teachers should make their teaching strategies as effective as possible for 21st century learners. This work is focusing on the investigation of TELT based on the study of the attitudes and classroom experience of prospective English language teachers. A questionnaire-based study was conducted with students of English language and literature at Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education. The results show that the participants prefer a combination of traditional and innovative language teaching methods. Although the integration of TELT into the EFL classes in Transcarpathia is hindered by a number of problems, teachers are highly recommended to modernise their teaching methods.

58. Váradi, K. (2024). Using Web 2.0 tools in teaching English as a foreign language. *Інноваційна педагогіка*, 67(1), 255–260. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/67.1.55>

In recent years, there has been an increasing interest in integrating technology into the process of foreign language teaching. The rapid development of the new wave of Information Technology (IT) and the Internet made these technologies really useful in the lives of people. Portable devices, such as smartphones and laptops, changed the field of language teaching. English is being considered as one of the most important foreign languages to speak, so it is understandable that the teaching of English as a foreign language (EFL) has undergone various improvements in the last decade. The importance of using technology in education is best shown through Web 2.0 technologies. The most useful Web 2.0 technologies include wikis, blogs, social networking sites, video sharing websites, online dictionaries, and nearly everything which is connected to the Internet and has an online nature. These technologies have many advantages that can help people to learn a new language. However, a major problem with these advantages is that they are not being recognised by many teachers. It is a well-known fact that a good teacher continuously develops his or her teaching strategies and adapts to the new methods to provide his or her pupils as much information as possible. Therefore, it would be one of the most important things to integrate Web technologies and electronical devices into the classroom, so pupils can learn in an interesting and self-centred environment. Teachers have to adapt to today's technology-driven world and they cannot be afraid of changes. The Internet has some drawbacks, but it has much more advantages and is able to revolutionise foreign language learning. The aim of this study is to evaluate and validate the importance of Web technologies and the Internet in both teaching and learning English as a foreign language. Based on the findings, teachers need to adapt to the latest methods of foreign language teaching in order to enable their learners to perform better in the English lessons. Nearly all pupils use the Internet to communicate in English with foreign friends or to learn the language either consciously or unconsciously.

Német nyelvű tanulmányok
German papers / Статті німецькою мовою

1. Lechner, I., Huszti, I., Bárány, E., & Fábíán, M. (2022). Motivierungsstrategien zum Fremdsprachenlernen im Tertiärbereich während der Pandemie. *Inozemni movy*, 28(1), 29–34. <https://doi.org/10.32589/1817-8510.2022.1.257876>

Das Bildungswesen hat sich seit März 2020 durch die Covid19-Pandemie weltweit gewaltig verändert. Am 12. März 2020 wurde in der Ukraine die erste Phase der Quarantäne verhängt. Infolgedessen wurden unter anderem auch die Bildungsinstitute geschlossen. Die schlagartige Umstellung auf Fernunterricht hat viele LehrerInnen frustriert, sie konnten nur schwer mit der neuen ungewöhnlichen Situation zurechtkommen. Die Umstellung vom Präsenz- auf den Fernunterricht hat ebenso das Lehrpersonal des Lehrstuhls für Philologie der Ferenc Rákóczi II. Ungarischen Hochschule von Transkarpatien völlig unerwartet getroffen. Diese Tatsache hat uns dazu motiviert, eine Umfrage darüber durchzuführen, wie der Fernunterricht auf die LehrerInnen und SchülerInnen/StudentInnen gewirkt hatte. Unsere Forschung haben wir anhand von vier Online-Fragebögen im Kreise von vier verschiedenen Zielgruppen in Transkarpatien betrieben. Unter den Informanten waren Schüler (N=63) und Sprachlehrer (N=65) im Sekundarbereich, bzw. Bachelor- und Masterstudenten ((N=95) und Sprachlehrer (N=18) im Tertiärbereich. In dieser Studie wird auf ein wichtiges Teilergebnis unserer umfangreichen Forschung eingegangen. Wir haben nach der Antwort auf die Forschungsfrage gesucht, wie die HochschullehrerInnen ihre StudentInnen zum Fremdsprachenlernen im virtuellen Raum motiviert haben. Alle Befragten haben darin übereingestimmt, dass das Lehrmaterial interessant und unterhaltsam sein soll, damit die StudentInnen ihr Interesse, ihre Motivation nicht verlieren. Um die Antworten der LehrerInnen zu validieren, haben wir auch das einschlägige Teil des Fragebogens für Studenten in die Analyse eingezogen. Aufgrund dessen ist festzustellen, dass die Hochschullehrer die Schwierigkeiten in diesem Bereich überwunden haben, da sich 86 Prozent der befragten Studenten mit den Motivationsstrategien ihrer Lehrer zufrieden waren.

Ukrán nyelvű tanulmányok
Ukrainian papers / Статті українською мовою

1. Барань А. Б., Барань Є. Б., Густі І. І., Лехнер І. Г., & Фабіян М. Ю. (2023). Ставлення студентів до вивчення іноземних мов під час війни в Україні. *Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія*, 39, 59-65. <http://doi.org/10.32589/2412-9283.39.2023.299214> <http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua/issue/view/17793>

Війна, яка триває в Україні більше півтора року, фізично та морально вплинула на студентів Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ. Висунуто гіпотезу про те, що війна негативно вплинула на навчання студентів. Щоб краще зрозуміти, що переживають студенти в умовах воєнного стану, як вони ставляться до вивчення мови загалом, анонімно у форматі онлайн опитано студентів за допомогою спеціально розробленої анкети. Загалом було заповнено 194 анкети. Студенти переважно оптимістичні: 75 % думають позитивно й упевнені, що незабаром будуть ухвалені оптимальні рішення щодо якнайшвидшого завершення війни. Студенти наголосили, що їм поталанило, незважаючи на складні обставини, пов'язані з безпекою, мати офлайн-заняття, оскільки вивчення мови ефективніше, якщо є прямий контакт із викладачем та однокурсниками (79 %).

2. Густі І., Барань Є., Лехнер І., Фабіян М. (2021). Навчання мов у період карантину в Закарпатському угорському інституті ім. Ф. Ракоці ІІ. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Педагогіка та психологія*, 34, 83-101. <https://doi.org/10.32589/2412-9283.34.2021.236935> <http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua/issue/view/14291>

У статті описано особливості дистанційного навчання. За допомогою анкетного опитування, проведеного серед викладачів, охарактеризовано своєрідність онлайн-навчання, виявлено труднощі, з якими стикнулися учасники освітнього процесу в рамках цієї форми навчання, описано процес пристосування до дистанційного навчання. Розглянуто зміни, які

відбулися в повсякденні викладачівфілологів з професійного погляду. Розглянуто мотиваційну складову студентів у новостворених умовах, з'ясовано нові методи навчання, представлено методи оцінювання студентських робіт.

3. Густі, І., Барань, Є., Лехнер, І., & Фабіян, М. (2022). Особливості викладання мов у період карантину в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II: Результати анкетного опитування й інтерв'ювання. *Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія*, 36, 90–102. <http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua/>

Перехід від аудиторного до онлайн-навчання у 2020 році породив серйозні виклики для академічних кіл, як викладачів, так і студентів. Зібрано емпіричні дані викладачів про те, як вони впоралися із завданнями та викликами дистанційного навчання. На першому етапі дослідження створено онлайн-анкету для викладачів, на другому етапі проведено інтерв'ю, результати яких якісно проаналізовано. Виявлено, що для більшості викладачів дистанційне навчання було абсолютно новою сферою досвіду. Відповідна фахова підготовка викладачів є основним елементом педагогічної майстерності сьогодення. Факторами, які викликали найбільші труднощі у викладачів, були, з-поміж іншого, оцінювання успішності та знань студентів. На другому етапі нашого дослідження висвітлено низку позитивних рис дистанційного навчання. Вважаємо, що викладачам необхідно ознайомитися й надалі розвивати цифрові компетентності та навички, які можуть використовуватися в ході дистанційного навчання.

4. Качур, А., & Густі, І. (2015). Підготовка до письмового завдання на ЗНО з англійської мови на матеріалах опитування вчителів та студентів англійської філології. *Acta Academiae Beregsasiensis*, 15(1), 265–284.

У даній роботі представлено результати емпіричного дослідження педагогічного характеру. Метою дослідження було зібрати інформацію від тих вчителів, які готують учнів до складання ЗНО з англійської мови, а також провести опитування серед тих студентів, які вже успішно подолали цей бар'єр і зараз навчаються у вишах України за спеціальністю «англійська філологія». Тема дослідження є надзвичайно актуальною,

адже для випускників шкіл, які планують продовжувати навчання у ВНЗ, питання складання ЗНО залишається одним з найгостріших впродовж останнього року навчання в школі. Головним завданням дослідження є на основі зібраних результатів скласти перелік найефективніших методів підготовки до складання ЗНО з англійської мови. Поставлена мета і завдання дослідження виконані, перелік методів підготовки складений. У цьому переліку головними вимогами є наступні: майбутній учасник тестування повинен розпочати підготовку до проходження ЗНО завчасно, він повинен завжди відводити достатньо часу для систематичної підготовки

Навчальне видання

**«Колекція анотацій статей з закарпатської мовної педагогіки»
Kárpátaljai nyelvpedagógiai tanulmányok absztraktgyűjteménye**

2024 р.

Розробники:

Ілона ГУСТІ – доктор філософії, доцент, доцент кафедри філології
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II
Гергель ГЛАДОНІК – магістр філології, викладач кафедри філології
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II
Еніке НАДЬ-КОЛОЖВАРІ – магістр філології, ст.викладач кафедри філології
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Рецензенти:

Адальберт БАРАНЬ – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри
філології Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II
Ілона ЛЕХНЕР – Доктор філософії, доцент, доцент кафедри філології
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Відповідальні за випуск:

Аніко БЕРЕГСАСІ – доктор габілітований у галузі гуманітарних наук, доцент,
завідувач та професор кафедри філології Закарпатського угорського інституту
імені Ференца Ракоці II
Олександр ДОБОШ – начальник Видавничого відділу ЗУІ ім. Ф.Ракоці II

За зміст посібника відповідальність несуть укладачі.

Видавництво: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
(адреса: пл. Кошута 6, м. Берегове, 90202. Електронна пошта:
foiskola@kmf.uz.ua)

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК
7637 від 19 липня 2022 року

Шрифт «Times New Roman». Розмір сторінок методичних вказівок: В5
(182x257мм).

2024 р.